

Milí čitatelia,

po roku k vám prichádzame s novým číslom NOVIN(K)Y Malej Idy. Tento rok sa nám nepodarilo zrealizovať júnnové číslo. O to bohatšie je však toto decembrové. Verím, že vám ním urobíme radosť. Venujeme ho veciam a udalostiam, ktoré sa odohrali počas roka v obci.

Prinášame vám rozhovory so zaujímavými ľuďmi, na ktorých môžeme byť hrdí. Patrí medzi ne napríklad náš rodák, vedecký pracovník – pán Anton Janitor, či aj tento rok veľmi úspešný ultramaratónec Slavomír Lindvai. Predstavíme vám prepeličiu farmu z Panského lesa a jej majiteľku. Pozrieme sa, ako funguje novoootvorený denný stacionár. Priblížime činnosť Klubu dôchodcov, členov DHZ i našich futbalistov, ktorí postúpili do IV. ligy. Prinášame vám tiež profil futbalistu Alberta Rusnáka. V spomienkach sa vrátíme ku Dňom Malej Idy i k ďalším kultúrnym podujatiam v obci. Pozveme vás aj na tie novo pripravované. Je tam toho ešte oveľa viac. Veď sami uvidíte, keď sa do nich začítate.

Prajem vám k tomu príjemnú pohodu. Môžete si ju navodiť napríklad aj tým, že si uvaríte teplý bylinkový čajík, zababušíte sa do deky a pohrúžite sa do čítania našich novín v teple svojho domova.

Keďže pred dvermi sú vianočné sviatky, prajem vám, aby ste čo najlepšie zvládli predvianočný zhon a Vianoce si užili v pokoji a v príjemnej rodinnej atmosfére, obklopení svojimi najbližšími. Pevné zdravie a veľa vzájomnej lásky nech je k tomu bonusom.

Za redakčnú radu A. Ličková

Štyri sviečky

Horeli **štyri sviečky na adventnom venci** tak ticho, že bolo počuť, ako sa zhovárajú.

* **Prvá sviečka** si vzdychla a hovorí: „Volám sa **POKOJ**. Moje svetlo síce svieti, ale medzi ľuďmi žiadny pokoj nepanuje.“

Jej svetielko bolo čoraz menšie a menšie, až napokon zhaslo...

* Svetlo **druhej sviečky** zakmitalo a hovorí: „Volám sa **VIERA**, som zbytočná, ľudstvo nechce nič o Bohu vedieť, preto je zbytočné, aby som svietila.“

Aj druhá sviečka zhasla...

* Ticho a smutne sa ozvala **tretia sviečka**: „Ja sa volám **LÁSKA**. Už nemám síl, aby som horela. Ľudia ma odstavili do úzadia. Vidia len sami seba a nikoho iného, koho by mohli mať radi.“

A s posledným blikotom zhaslo aj toto svetlo...

Vtom vošlo do miestnosti dieťa, pozrelo sa na sviečky na adventnom venci a hovorí: „Vy predsa musíte svietiť, lebo bez vás je tu tma!“

A skoro začalo plakať...

* Tu prehovorila **štvrtá sviečka**: „Neboj sa! Pokiaľ svietim ja, môžu sa odo mňa zapáliť aj ostatné sviečky. Ja sa volám **NÁDEJ!**“

Dieťa zapálilo od tejto sviečky zápalku a znovu rozsvietilo ostatné zhasnuté sviečky.

Plameň nádeje by nikdy nemal v našom živote zhasnúť a každý z nás by mal mať plamienky POKOJA, VIERY, LÁSKY a NÁDEJE neustále udržiavať.

*Pokojné, požehnané a láskou naplnené vianočné sviatky
a šťastný nový rok 2018
prajú členovia redakčnej rady*

Alžbeta Ličková, Jana Kallová, Gerhard Ballasch

☀ Čo bolo a čo bude

alebo rok 2017 v našej obci a plány do nového roku 2018 z pohľadu starostky obce

Ak by som povedala, že rok 2017 bol menej náročný ako predchádzajúce roky, kedy som sa len „zabehávala“ v novej funkcii, nebola by som úprimná sama k sebe. Bol rovnako náročný, naplnený prácou i aktivitami s ňou súvisiacimi. Nestáujem sa však. Veľa vecí sa podarilo úspešne zrealizovať, i keď často cez prekážky. Ako hovorí ľudová múdrosť: „**Bez práce nie sú koláče.**“ To platilo, platí a som presvedčená, že bude platiť stále. Nie všetko išlo ľahko a nie všetko sa podarilo zrealizovať. Ale taký je život. Berie i dáva a my sa musíme naučiť fungovať podľa jeho zákonitostí a snažiť sa aj v tom zlom nájsť niečo pozitívne. Našťastie, viac bolo toho dobrého so šťastným koncom. Veď posúďte sami.

* Práce na cintoríne

- Jednou z hlavných úloh, ktorá na nás čakala v roku 2017 bolo **odvodnenie cintorína**. Voda ničila nielen hroby našich zosnulých, ale aj dom smútku a miestny kostol. Z toho dôvodu sa zrealizoval výkop, zavedenie drenážnych rúr a následný zásyp makadamom. Odvodnenie sa vypádovalo a odvieďlo do prístrešného rigolu. Vymenila sa aj stará plechová „hrdzavá žumpa“.

- Ako ste si mnohí všimli, na cintoríne sme **odstránili tuje** lemujúce cestičku k hrobom. Možno to bol pre niektorých občanov „šok“, ale museli sme tak urobiť z viacerých praktických dôvodov. Tuje boli už veľmi staré, zvnútra suché a veľmi široké. Výrazne už zasahovali do chodníka a mnohé z nich tiež do pomníkov, čím ich ničili. To bol hlavný dôvod, prečo sme sa rozhodli ich odstrániť. Namiesto nich sme vysadili nové, pomaly rastúce stromčeky.

- Prajem si, aby cintorín ostal aj naďalej dôstojným miestom odpočinku našich zosnulých. Aj preto plánujeme v budúcom roku zrealizovať štúdiu a pripraviť **nový projekt na pochovávanie** na pravej strane smerom hore. Projekt by mal obsahovať tri druhy pochovávaní. Klasický spôsob, jednoduchý pomník a urnový háj. Chceme tým vyjsť v ústrety občanom, ktorí prichádzajú na obecný úrad s prosbou o rozšírenie spôsobov pochovávaní, samozrejme v súlade so zákonmi nášho štátu.

* Poklapy a chodníky

- V tomto roku sa nám podarilo **zrekonštruovať** aj niektoré nebezpečné **poklapy dažďovej kanalizácie** na Slnecnicovej ulici v časti Panský les. Betón pod nimi bol úplne rozdrvený. Reagovali sme tak na sťažnosti od občanov. S rekonštrukciou ďalších poškodených poklopov plánujeme pokračovať aj v budúcom roku.

- Aktuálne sa pripravuje **projektová dokumentácia chodníka na Pažitnej ulici**, ktorého realizácia má prebehnúť v budúcom roku. Ide o pre chodcov nebezpečný úsek smerom na Šacu.

- Zostáva nám ešte jeden nebezpečný úsek, a to **na Hlavnej ulici smerom na Šemšu**. Budúci rok naplánujeme spracovanie projektu na chodník a podľa finančných možností aj jeho realizáciu. Dúfam, že sa to podarí a občania, ktorí tam bývajú, si budú môcť vydýchnuť.

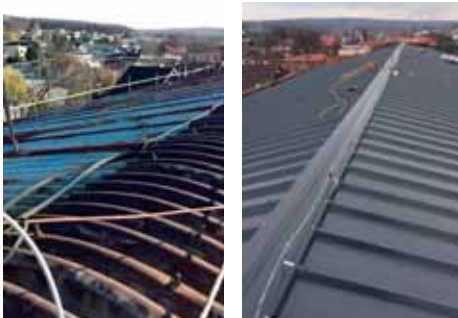
* Kruhový objazd

Verím, že rovnako ako mňa, aj vás poteší správa, že kruhový objazd na križovatke pri kostole už nie je len priáním, ale v budúcom roku sa stane skutočnosťou. Košický samosprávny kraj v spolupráci s obcou sa zapojil do výzvy na jeho realizáciu, ktorá bude hrazená z eurofondov. V rámci daného projektu má prebehnúť aj rekonštrukcia mosta nad potokom Ida; pribudnúť majú dve autobusové zastávky a pri už existujúcich zastávkach pribudne ďalší jazdný pruh pre bezpečnosť cestujúcich.

Samotná realizácia projektu bude z viacerých hľadísk veľmi náročná. Prinesie napríklad obmedzenie premávky, ale bez „obetí“ to nejde. Preto vás už teraz prosím o trpezlivosť a zhovievavosť. Verím, že výsledok bude stáť za to.

* Kultúrny dom

- Obec v tomto kalendárnom roku opätovne podala žiadosť na rekonštrukciu kultúrneho domu prostredníctvom environmentálneho fondu. Na naše sklamanie - neúspešne. Negatívna odpoveď prišla až koncom septembra. Z dôvodu havarijného stavu strechy obecné zastupiteľstvo schválilo rozpočtové opatrenie, aby sme mohli z vlastných prostriedkov začať s **výmennou a zateplením strechy**, ktorá bola vo veľmi zlom stave. Následne prebehlo verejné obstarávanie na realizáciu prác. Tu sa ukrýva aj odpoveď na vami čas-

to kladenú otázku, prečo sa to robí tak neskoro, ku koncu roka. Vzhľadom k zistenému nepriaznivému stavu, v akom sa nachádzal strop v sále KD, sme pristúpili aj k jeho rekonštrukcii.

- Súčasťou 1. etapy obnovy kultúrneho domu bola (po minuloročnej výmene okien) aj **výmena vchodových dverí i dverí do sály KD**.

- Pre potreby kultúrnych podujatí bol **zakúpený** a nad javiskom napevno osadený **dataprojektor**. Zadná stena javiska slúži ako premietacie plátno. V súčasnosti prebieha rekonštrukcia sály (z tohto dôvodu tohtoročná vianočná akadémia nebude).

- V budúcom kalendárnom roku plánujeme zapojiť sa do **výzvy MŽP na zateplenie kultúrnych domov**. Snáď nám to do tretice vyjde a budeme úspešní.

* Obecný úrad, pošta a obecná knižnica

Rekonštrukčné práce bolo nutné realizovať aj na ďalších objektoch vo vlastníctve obce.

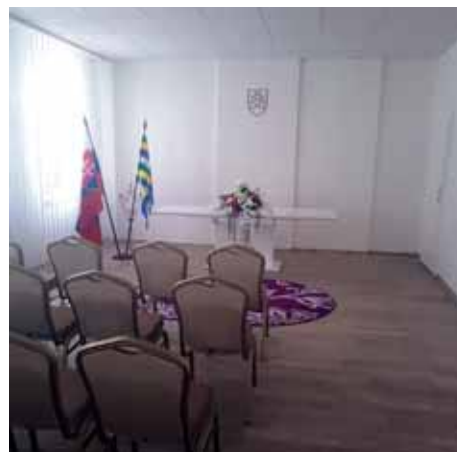
- V letných mesiacoch prebehla na obecnom úrade oprava kúrenia a **výmena starých radiátorov**, ktoré už „dosluhovali“. **Nové omietky a podlahy** boli dané do vstupnej chodby i dvoch kancelárií.

- **Zrekonštruovali sa tiež prenajaté priestory a vymenili sa vchodové dvere na pošte**. Zaslúžili si to, veď denne poštu navštívia desiatky zákazníkov.

- **Nové okná a dvere** dostala aj **obecná knižnica**. Hneď je tam teplejšie.

- Aj naša „retro“ **sobašna sieň** sa po štyridsiatich rokoch dočkala nového šatu a zmenila sa na modernú. Znížený strop s led svetidlami, nová omietka a maľba, k tomu ladiaca podlaha a vertikálne žalúzie urobili svoje. Umocniť príjemný dojem z miestnosti pomáhajú aj nové stoličky, stoly a dominantný sobášny pult. Miestnosť bude okrem sobášov slúžiť aj napríklad na slávnostné uvítanie detí do života či oslavu životných jubileí našich občanov.

- Neúspešná žiadosť o pridelenie dotácií na **vonkajšiu rekonštrukciu obecného úradu** nás dostala do situácie, keď tieto práce musíme hrať z vlastného rozpočtu. Skúšali sme ich získať z iných zdrojov, aby sme ušetrili, no nevyšlo to. Našťastie, prezieravo sme ich narozpočtovali v tomto roku. Keďže odpoveď sme dostali neskoro, niektoré práce budeme musieť dokončiť na jar 2018. Súčasťou vonkajšej rekonštrukcie je **obnova fasády, drenáž (odvodnenie) a natretie strechy**. Za grafický návrh dakujeme **Alexovi Janitorovi**.

* Niečo pre deti a dôchodcov

- Nakoľko niektorí, najmä starší občania, sa na nás obracali s prosbou o **oddychové lavičky**, vyhovelí sme im. Bolo nám jasné, že niekedy je pre nich prechádzka alebo cesta na nákup prídlhá. K oddychovým lavičkám na uliciach Zimná, K ihrisku, Slnecnicová a pri Slamenom dome boli osadené aj koše.

- Na Slnecnicovej ulici a na futbalovom ihrisku pribudli „**nové**

hračky“ pre deti. Dúfam, že sme tak potešili detičky aj ich mamičky či oteckov.

* Základná škola

- V tomto roku sme zaplatili prvú splátku Spišskej kapitule za pozemky pod školou, druhú splátku uhradíme podľa zmluvy budúci rok 2018. (Celkovo ide o čiastku 122 129 eur, ktorú obec uhradí z rezervného fondu.) Po zaplatení druhej splátky budeme priamym vlastníkom pozemkov pod školou a školského areálu. Potom sa môže pokračovať v realizácii projektov a výziev, na ktoré už budeme môcť žiadať aj z fondov Európskej únie a štátnych fondov.

- Obec sa v spolupráci s tunajšou základnou školou zapojila do projektu s názvom **Obstaranie učební pre ZŠ Malá Ida**. Hlavným cieľom projektu je zvýšenie kvality vzdelávania odborných predmetov modernizáciou a vybavením odborných učební na základnej škole. Konkrétne ide o prírodovednú a polytechnickú učebňu. Vyhlásovateľom výzvy je Ministerstva hospodárstva a rozvoja vidieka SR. Aby sme mohli žiadať o nenávratný finančný príspevok, museli sme preukázať, že budúci rok budú pozemky pod školou a v areáli našim vlastníctvom. Na odpoveď stále čakáme. Dúfame, že bude pozitívna.

* Zberný dvor

Obec zakúpila váhu na váženie drobného stavebného odpadu, dovezeného na zberný dvor. Tabuľka MŽP, na to určená, nebola presná, a tak dochádzalo k rôznym nedorozumeniam. Zakúpením váhy sa problém vyriešil. Tu chcem podotknúť, že k spolplatneniu drobného stavebného odpadu sme museli pristúpiť na základe zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Obecné zastupiteľstvo prijalo s ohľadom na uvedený zákon Všeobecne záväzné nariadenie č. 8/2015, účinné od 1. 1. 2016, ktorým stanovuje **sadzbu poplatku vo výške 0,020 eur za kilogram drobných stavebných odpadov bez obsahu škodlivín**.

* Separovaný odpad a kompostéry

Obec sa zapojila do regionálneho projektu **Združenia miest a obcí Rudohoria na obstaranie kompostérov pre domácnosti**. Združenie tak reagovalo na výzvu Ministerstva životného prostredia SR na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok zameraný na podporu predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov. Výzva predpokladá žiadosti na obstaranie kompostérov, čo znamená **obstaranie záhradných kompostérov** (kompostovacích zásobníkov) **na predchádzanie vzniku bioodpadov produkovaných v domácnostiach**. Špecifickým cieľom je zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na

ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov.

Je na rozhodnutí obecného zastupiteľstva či odsúhlasí zaobstaranie menších kompostérov do každej domácnosti alebo centrálnych smetných nádob hnejed farby, do ktorých sa bude dávať kuchynský biologický odpad.

* Optický kábel

Spoločnosť Altnet s.r.o. a spoločnosť Telekom s.r.o. začali s 1. etapou pokrytia optického kábla. Budúci rok budú obe spoločnosti so zavádzaním optického kábla pokračovať.

* Samospráva bližšie k občanom

Naša obec sa aktívne zapojila do niekoľkých projektov, ktorých cieľom je priblížiť svoje služby obyvateľom obce.

- DCOM - Dátové centrum miest a obcí (úrad online):

Benefitom tohto projektu je dostupnosť elektronických služieb, ktoré samospráva poskytuje. V praxi to znamená, že agendu a komunikáciu s úradom vybavíte kedykoľvek, bez potreby myslieť na úradné hodiny a rovnako aj z ktoréhokoľvek miesta prostredníctvom internetu. Služby sú tak prístupné online 24 hodín denne, 7 dní v týždni. Jedná sa **napríklad o platenie miestnych daní, podávanie daňového priznania k daní z nehnuteľnosti, poplatky za komunálne odpady a rôzne iné**.

- IOMO (integrované obslužné miesto obce):

Vďaka tomuto projektu si na našom obecnom úrade môžete vybaviť **výpis z listu vlastníctva - úplný aj čiastočný, výpis a odpis z registra trestov a výpis z obchodného registra na právne účely**.

- GIS (geoinformačný systém):

Naša obec napreduje, a preto sme si zaobstarali nový geoinformačný systém **GIS PLÁN**. Ide o projekt nového informačného systému na cintorínske služby, kataster a UPD. Tento systém umožňuje obyvateľom obce cez našu webovú stránku **prístup k rôznym potrebným informáciám ako sú inžinierske siete, vodovod, kanalizácia, plyn, kataster nehnuteľností s prepojením na náš územný plán**. Časom aj podklady pre dane z nehnuteľnosti, informácie o hroboch a ich nájomcoch. Zatiaľ ho využívame na úrade a v najbližších mesiacoch bude prístupný na www.malaida.sk aj pre občanov.

* Projekt „Šanca na zamestnanie“

Obec sa opäť v tomto roku zapojila do **projektu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice**, kde využila prostriedky na mzdy pre zamestnancov vo výške 95% poskytnutej minimálnej mzdy.

* Nová webová stránka obce

Od nového roku má naša obec novú webovú stránku (www.malaida.sk). Naším cieľom bolo, aby bola modernejšia, prehľadnejšia a prinášala vám aktuálne informácie o dianí v obci. Prijali sme od vás niekoľko podnetov na jej vylepšenie. Vynasnažíme sa ich splniť. Postupne ju budeme inovovať a dopĺňať.

* Projekty, do ktorých sme sa zapojili a čakáme na ich vyhodnotenie

- Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice:

Projekt bol podaný na Prezídium HaZZ v Bratislave na základe výzvy MV SR na riešenie 1. etapy rekonštrukcie hasičskej

zbrojnice. Zámerom projektu je zrekonštruovať objekt, avšak ponechať funkčnosť existujúcej stanice a rozšíriť úžitkovú plochu objektu o novovytvorené podkrovia, v ktorom sa bude nachádzať klubovňa so zázemím.

- Prevencia kriminality – zavedenie kamerového systému v obci

Opakovane podaný projekt na inštalovanie 24 kamier v obci na základe výzvy MV SR nebol doposiaľ vyhodnotený a obec sa momentálne opakovane zapája do výzvy Ministerstva vnútra SR.

Kamerový systém v obci Malá Ida rieši inštaláciu kamier v rizikových častiach obce, ktoré bývajú v dôsledku nevhodného správania sa niektorých skupín obyvateľov pravidelne devastované, resp. sú rizikové. Cieľom predkladaného projektu je v prvom rade monitorovanie dotknutých priestorov a zaznamenávanie prípadného nežiaduceho konania a možnej identifikácie páchatelov. Monitorovanie spomínaných lokalít bude mať taktiež preventívny charakter a bude od nežiaduceho konania odrádzať možných páchatelov.

- **Obec je zapojená v združení MAS Rudohoria** a čaká na výzvy schválenej stratégie pre verejnú správu aj pre MsP v Malej Ide.

* Nosné kultúrno-spoločenské podujatia roku 2018

- **5. februára 1968** sa po prvý raz otvorili brány novopostavenej školy. V budúcom roku si pripomenieme už 50 rokov jej fungovania. V máji chystá škola veľké oslavy. Už teraz ste všetci srdečne pozvaní.

- **16. 6. 2018** budú Dni obce Malá Ida spojené s **III. ročníkom Festivalu Rudohoria**. Na toto podujatie sme požiadali o **grant** Ministerstvo kultúry SR. Sme v očakávaní, či nám grant schvália. O dobrú zábavu určite nebude núdza.

* Osobitné poďakovanie

Moje **osobité poďakovanie** patrí dlhoročnej zamestnankyni obecného úradu, **pani Silvii Híblárovej**, za odpracované roky v prospech našej obce. Rozhodla sa žiť v inom regióne a ja jej prajem, aby bola na novom pôsobisku spokojná a šťastná.

Ku koncu roka odchádza do dôchodku aj naša dlhoročná obecná „ministerka financií“ **pani Helena Chovaníková**. Na obecnom úrade (MNV) pracovala od roku 1995. Veľmi veľa ma toho naučila a jej vedomosti a skúsenosti budú chýbať. Chcem jej aj touto cestou vysloviť moje úctivé – **ĎAKUJEM**.

* Čo dodať na záver

Veľmi ma teší, že v našej obci žije veľa dobrých ľudí, ktorí sú ochotní vždy poradiť aj pomôcť. Nájdu sa však aj „veční“ sťažovatelia. Ak sa len trochu dá, ak je to len trochu možné, aj im sa snažím čo najviac vyhovieť. Bohužiaľ, niekedy nepustia zákony, inokedy hrá proti mne/nám čas alebo sa vyskytnú iné závažné okolnosti, ktoré mi neumožnia uspokojiť požiadavku občana. Verte mi, že v takej chvíli je mi to veľmi ľúto. Cítim sa byť starostkou vás všetkých a pre vás všetkých, no musím predovšetkým rešpektovať zákony a zákraky konať neviem. Aj môj deň má len 24 hodín, ktoré naplno využívam a snažím sa ich rozdeliť medzi prácu a rodinu.

Ďakujem všetkým, ktorí mi pomáhate a svojej rodine za podporu a trpezlivosť.

starostka obce Jana Kallová

Prajem Vám krásne a veselé Vianoce.

Nech sú sviatkami plnými lásky, pokoja a oddychu. Nech je Vaše srdce obklopené láskou všetkých blízkych a žiari šťastím jasne ako Betlehémska hviezda. Nech pod stromčekom nájdete veľa darčiekov, ktoré Vás pri srdiečku zohrejú a zažijete chvíle, na ktoré budete vždy s úsmevom spomínať.

PaedDr. Jana Kallová, starostka obce Malá Ida

„Čo nového na pošte?“

– opýtali sme sa vedúcej pošty v Malej Ide, **pani Zuzany Dulebovej**

• Čo nové priniesol rok 2017?

– Po tridsiatich piatich rokoch práce na tunajšej pošte odišla do dôchodku poštová doručovateľka, **pani Marta Macková**. Za dlhoročnú záslužnú prácu pre tunajších obyvateľov jej bola udelená Cena starostky obce Malá Ida.

• Koľko poštových doručovateľiek je aktuálne v obci?

– V súčasnosti máme dve poštové doručovateľky. Jedna má na starosti starú časť obce a druhá zastrešuje lokalitu Panský les.

• Zvýšil sa počet záujemcov o poštové služby po stavebnom boome, ktorý je už niekoľko rokov v obci?

– Zatiaľ to nie je výrazne cítiť. Svoju prácu zvládam sama. Keď potrebujem voľno alebo dovolenku, pošta pošle za mňa náhradnú pracovnú silu, aby pobočka nemusela byť dlhodobejšie zatvorená.

• Aké služby poskytuje pošta občanom okrem vybavovania bežných poštových a platobných zásielok?

– Pošta predáva produkty štyroch mobilných operátorov. Ide napríklad o predaj kariet s telefónnym číslom či dobíjanie kreditu. Máme aj poisťné

produkty Poštovej banky na poistenie majetku a osôb. Ponúkame aj špeciálnu poisťku akou je poistenie pohrebných nákladov za 15,70 € mesačne za 3000 € plnenie. Predávame tiež vybrané druhy časopisov, lotérie, žreby.

• Nie je potrebné predžiť otváracie hodiny?

– Ak by bola takáto odôvodnená požiadavka zo strany občanov, je potrebné obrátiť sa na Poštový regulačný úrad, ktorý o tom rozhoduje. My sme už vyšli našim zákazníkom v ústrety napríklad tým, že v stredu máme otváracie hodiny do 17:15 hod. Všetky námietky či návrhy prijíma Obvod hlavnej pošty v Košiciach na Thurzovej ulici.

Ďakujem za rozhovor.

Gerhard Ballasch

Otváracie hodiny:

Pondelok	8.00 - 11.30	13.15 - 15.30
Utorok	8.00 - 11.30	13.15 - 15.30
Streda	8.00 - 11.00	14.45 - 17.15
Štvrtok	8.00 - 11.30	13.15 - 15.30
Piatok	8.00 - 11.30	13.15 - 15.30

Adresa: Pošta Malá Ida, Hlavná 12, 044 20 Malá Ida

Oznamy z našej matriky

NAŠI NAJMENŠÍ

Február 2017

Olívia Kicová
Jakub Blažej

Máj 2017

Maxim Bunca

August 2017

Matej Mihal'

September 2017

Maximilián Babják
Adam Čuri

Október 2017

Noemi Brymová

November 2017

Maximilián Baník
Tomáš Parimucha
Simona Góblová
Dominika Ruščáková

Najstaršou občiankou obce je 94 ročná pani Mária Jeňová.

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

Január 2017

Jolana Fabianová (1940-2017)
Ján Menzel (1939-2017)

Február 2017

Juraj Janitor (1936 – 2017)

Marec 2017

Margita Poláková (1921-2017)
Štefan Červený (1926 – 2017)

Apríl 2017

Mária Kvaková (1930-2017)
Marta Beluščáková (1931 – 2017)

Máj 2017

Helena Birošová (1928 – 2017)

Jún 2017

Ján Šitár (1933 – 2017)
Vincent Seman (1927 – 2017)

Júl 2017

Terézia Vargová (1976 – 2017)

August 2017

Mária Leláková (1933 – 2017)
Miroslav Šitár (1963 – 2017)

September 2017

Imrich Varga (1935 – 2017)

Október 2017

Magdalena Poláková (1947 – 2017)

SVOJE „ÁNO“ SI PRED SVEDKAMI POVEDALI

Apríl 2017

Martin Ostroľucký a Pavla Ďurišová
Lukáš Kožej a Ing. Daniela Lacková

Máj 2017

Mgr. Slavomír Vojkovský a Mgr. Martina Múdra
Bc. Viktor Bernat a Bc. Lucia Sarvašová

Jún 2017

Ing. Matej Kseňák a Ing. Jana Feketeová
Ing. Jozef Bohumel a Marta Janitorová
Matej Kožej a Sandra Szálková
Ing. Marián Polivka a Dominika Palenčárová
Erik Pancurák a Daniela Banhegyi
Ing. Jozef Janitor, PhD. a Andrea Ferenceiová

Júl 2017

Mgr. Peter Sekula a Mgr. Milena Krajčiová
Ing. Peter Vrbičan a Dominika Hovancová
Marek Kraus a Nikoleta Kateržábková

September 2017

Martin Ballasch a Mgr. Juliana Stanková
Jindřich Bittner a Miriama Horňáková
David Kanta a Mgr. Andrea Markušovská

November 2017

Matej Biroš a Anna Tokarčíková
Róbert Dargaj a Ing. Mária Helfenová

Podakovanie

Ďakujeme rodine Jakabovej za darovaný stromček, ktorý bude dominantou vianočnej výzdoby obce.

Vyzdobený a vysvetlený bude už tradične stáť pred predajňou Agromilku, aby potešil okoloidúcich a pripomenul symboliku Vianoc. Ďakujem aj **DHZ Malá Ida** a **Ing. Danielovi Birošovi** za techniku, ktorú poskytol pri osadení stromčeka

Z pohľadu kresťanov **vianočný stromček spája dva náboženské symboly: svetlo a život**. Kresťanský pôvod má taktiež symbolika sviečok na vianočnom stromčeku. **Rozžaté sviečky symbolizujú svetlo sveta – Spasiteľa**, ktoré prišlo na svet, aby zahnať tmu zla, hriechu a pohanstva.

Esťe raz **vdaka**, za tento krásny dar.
starostka obce Jana Kallová

STRUČNEJASNE

Upozorňujeme občanov na **prísny zákaz sypania smetí, konárov, trávy** alebo iného odpadu v **lesných porastoch, verejných priestranstvách a potokoch!!!!** Ak niekto niekoho uvidí, nech to ohlásí na políciu!

STRUČNEJASNE

Žiadame všetkých občanov, ktorí sú majiteľmi psov, aby **dodržovali Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2015, ktorým sa upravujú podmienky držania psov v našej obci**.

Pripomíname predovšetkým, aby:

- **dodržovali zákaz voľného pohybu psov** na verejných priestranstvách v obci;
- **odstraňovali psie výkaly** z verejného priestranstva a ukladali ich na určené miesta, ktorými sú smetné nádoby na zmesový komunálny odpad.

STRUČNEJASNE

Žiadame občanov, aby akékoľvek práce na cintoríne vykonávali až po ich ohlásení správcovi cintorína – obci Malá Ida.

V septembri 1991 bola Malá Ida pričlenená k farnosti Nanebovzatia Panny Márie v Košiciach-Šáci. Dvtedy patrila pod poľovskú filiálku.

Tí skôr na rodení si ešte pamätajú, že kedysi chodili ľudia do kostola na nedeľnú omšu striedavo do Poľova, Lorinčička a Malej Idy. Nedeľná bohoslužba bola u nás len každý tretí týždeň.

☀ Rakataš a „Sladké srdce Panny Márie“

Do Poľova sa chodilo lesnou cestičkou, ktorá sa zachovala dodnes a je zahalená tajomstvom. Povráva sa, že tam v dávnych časoch stála krčma. Keď sa mama vracala z kostola, našla tam dcéru tancovať. V návale hnevu ju prekliala spolu s krčmou, ktorá sa vraj prepadla.

Dnes na tom mieste, nazývanom **Rakataš**, visí na strome obrázok „**Sladké srdce Panny Márie**“. Ľudia sa tam radi zastavujú, pomodlia sa, poprosia...

Pred časom si **pán Jozef Biroš** všimol, že obrázok je už poriadne vyblednutý a miesto je zničené vandalmi. Z vlastnej iniciatívy sa rozhodol dať veci do poriadku. Prišiel nový obrázok a prízdobil ho kvetmi. Aké bolo jeho prekvapenie, keď po krátkom čase na prechádzke lesom zistil, že výsledky jeho snahy boli opäť zničené.

„**Komu to tak prekáža, že to musí ničť?! Čo ho vedie k takým výčinom?!**“ Existuje vôbec nejaká zmysluplná odpoveď na tieto otázky???

Pán Biroš to nevzdal. Doniesol nový obrázok, nové kvety, silnejší kliniec a skrinku, ktorá obrázok chráni... Snáď ho nadhlo ochráni. Aj vy sa o tom môžete presvedčiť, ak si naplánujete napr. popoludňajšiu nedeľnú prechádzku lesom. Zastavte sa potom na chvíľku na tomto príjemnom mieste.

Je veľmi dobre, že existujú takíto ľudia, ktorí sa nestarajú len o seba, ale zaujímajú sa aj o svoje okolie. Patrite aj vy k nim? Dajte nám o sebe vedieť.

A. Ličková

☀ Brigáda na potoku

Potok Ida začína opäťovne žiť

Potok Ida je z ľavej strany najvýznamnejším prítokom Bodvy. Odvodňuje východnú časť Volovských vrchov a západnú časť Košickej kotliny. Má mnoho obojstranných lesných prítokov a tečie vo svojom zväčša prirodzenom meandrujúcom koryte, ktoré je na niektorých miestach lokálne upravené. Pramení pod Bielym Kameňom (1135 m.n.m.). Svojim rázom sa začleňuje medzi **horské potoky**, najmä od našej obce smerom k prameňu.

Slovenským rybárskym zväzom je zaradený medzi **pstruhové revíry**. Situácia v posledných rokoch s výskytom pstruha potočného nie je veľmi dobrá. Aj preto sme sa rozhodli skvalitniť jeho prirodzené životné podmienky, a to prostredníctvom rybárskej brigády, ktorú zorganizoval **p. Ivan Nagy ml.**, pod záštitou **Rybárskeho zväzu v Košiciach**. V sobotu ráno, **29. 4. 2017**, sme sa s potrebným vybavením a chuťou pustili do práce. Zamerali sme sa na spriechodnenie brehového chodníka, čistenie brehových a vodných nánosov, **ale hlavnou úlohou bola výstavba malých priečných stupňov – kaskád**. Ich nesmierny význam pre pstruhy spočíva: vo zvýšení vodného stĺpca a jeho udržiavaní na priaznivej výške, aj pri znížených letných prietokoch; vo zvýšení členitosti dna i brehov; v redukovaní rýchlosti prúdenia vody, ako aj vo vytvorení vývariska pod kaskádami, ktoré bývajú zvlášť obsadzované početnými osádkami menších pstruhov. Takéto úpravy potokov (tzv. **meliorácie tokov**) priaznivo pôsobia aj na rozvoj prirodzenej potravy, úkrytové možnosti, spevňujú brehy a plnia protieroznú činnosť.

Boli sme svedkami, že náš potok ešte stále patrí, aj v dnešnej ťažko skúšanej dobe, medzi tie s čistou vodou. Počas celej brigády nás sprevádzali a ako by aj kontrolovali raky riečne, podenky, potočníky, pošvátky, pijavice, krivá-

ky a tiež slimáky vodné. Ich prítomnosť, ako indikátorov kvality a čistej vody, nás presvedčila, že potok najmä nad obcou začína opäťovne žiť. **Bolo vytvorených päť nových kaskád**, ktoré dúfame, odolajú aj prípadným väčším prietokom v potoku počas daždivých období.

V závere brigády po dobrej práci sme si všetci v dobrej nálade vychutnali vynikajúci **kotlíkový guláš** a sverne sa dohodli na pokračovaní tejto aktivity. Pevne veríme, že aj takéto malé služby, vykonané v našej prírode, dopomôžu k zlepšovaniu miestnych, lokálnych biotopov a ekosystémov, čím nepriamo dopomáhame k zlepšovaniu aj našich životných podmienok.

Podakovanie všetkým zúčastneným.

autor: Kolektív za dobrú vec

☀ Oslávi DENNÝ STACIONÁR svoje prvé výročie? Na návšteve po roku

Začiatkom tohto roku privítal novootvorený denný stacionár svojich prvých klientov.

O jeho služby prejavili záujem mnohí obyvatelia našej obce.

Po takmer roku som zašla na návštevu, aby som zistila, ako sa im darí a či sa naplnili očakávania tak klientov, ako aj prevádzkovateľa tohto zariadenia.

Niektorých z nich som si pozvala „Na slovičko“ a vypovedala ich.

* „Na slovičko“ s riaditeľom Senior Center n.o., pánom René Bezuchom

• Aká je naplnenosť stacionára? Je o vaše služby záujem?

– Záujem je veľký, dokonca prevyšuje naše kapacitné možnosti. Momentálne je sto percentná naplnenosť, čo konkrétne znamená, že náš stacionár poskytuje služby tridsiatim klientom. Oslovilo ma ďalších sedemnást záujemcov, ktorým z kapacitných dôvodov nemôžeme ihneď vyhovieť.

• Akých klientov tu máte?

– Do Senior center n.o. môžu byť prijímaní klienti od stupňa odkázanosti č. III. V našom zariadení máme klientov so stupňom odkázanosti III. až V. Ten je stanovený rozhodnutím o odkázanosti na sociálnu službu obcou podľa trvalého bydliska klienta.

• Máte aj imobilných klientov?

– Nie, zatiaľ sú všetci naši klienti mobilní, i keď mobilita je u mnohých značne obmedzená. Pri chôdzi často potrebujú pomôcky - barly, paličky a pod., ako aj pomoc inej osoby.

• Odkiaľ klienti pochádzajú?

– Väčšina z nich je tunajšia, t.j. z Malej Idy, no máme aj klientov z iných okolitých obcí a z Košíc. Niektorí z dochádzajúcich sú samoplatcovia.

• Ako k vám do zariadenia dochádzajú?

– Klientov do nášho zariadenia zväzame motorovým vozidlom na to určeným.

• V ktorých dňoch a v akom čase je stacionár otvorený?

– Náš stacionár má otváracie hodiny v čase od 7.00 hod. do 17.00 hod. v pracovných dňoch. Klient a dĺžka jeho pobytu v stacionári je prispôbená stupňu odkázanosti.

• Aký je poplatok klientov za pobyt vo vašom zariadení?

– Klienti platia jedno euro na deň za stravu.

• To určite nepokryje všetky náklady.

– To ani zďaleka nie. Denný stacionár funguje na základe zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby podľa § 78 a zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov na rozpočtový rok 2017.

Finančný príspevok je výlučne určený a vyhradený na ekonomicky oprávnené náklady odborných činností, obslužné činnosti a ďalšie činnosti len v rozsahu staveným zákonom.

• Čo všetko poskytujete svojim klientom?

– Denný stacionár poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu a stravovanie. Zabezpečuje tiež rozvoj pracovných zručností a zájmovú činnosť. Dôležitou formou pomoci je aj sociálne poradenstvo rodine alebo inej fyzickej osobe, ktorá zabezpečuje pomoc fyzickej osobe v domácom prostredí, na účel spolupráce pri sociálnej rehabilitácii.

• Kto zabezpečuje tieto služby, resp. kto tvorí váš pracovný tím?

– Náš pracovný tím tvorí šesť kvalifikovaných zamestnancov: Sociálna pracovníčka Mgr. Martina Lacková, koordinátorka (zdravotná sestra) pani Zlatica Visokaiová a tri opatrovatelky - pani Tatiana Hritz, Klaudia Holanová a Simona Čokinová, a to pod mojim vedením ako riaditeľa a štatutárneho zástupcu.

• Dalo by sa povedať, že prevádzka denného stacionára je splnením vašich pracovných snov či ambícií?

– V určitom zmysle slova áno. Som silne sociálne citiaci človek. Viem, že sociálne služby v našom štáte majú medzery, ktoré je potrebné vyplňať. Starých ľudí a ľudí odkázaných na rôzne formy sociálnej pomoci neustále pribúda. Preto som rád, že som mohol prispieť svojou troškou k vylepšeniu tohto nezávideniahodného stavu. Mám rád svoju prácu. Vidím v nej hlboký zmysel a naplnia ma príjemným pocitom, že som pre niekoho užitočný, potrebný, nápomocný. Ten pocit nezažije každý človek vo svojom živote. Som vďačný „osudu“, že mi dal šancu zažiť to. No zároveň som aj smutný a sklamaný.

• Prečo?

– Posledné dni totiž ukazujú, že všetko moje úsilie, moja snaha, moja práca, moje nedospaté noci... všetko to vyjde navniivoč. Už aj médiá informovali o tom, že je pripravovaná novela zákona o sociálnych službách, ktorej účinnosť sa navrhuje od 1. januára 2018. V prípade schválenia v jej súčasnej podobe sa s navrhovanou účinnosťou od januára 2018 uplatnia nové podmienky poskytovania finančných príspevkov na spolufinancovanie služieb zo strany štátu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR.

• Čo to znamená?

– V prípade, ak novela zákona bude schválená, ako alternatívu poskytnem pre občanov ten istý priestor, s tými istými službami, bez zazmluvnenia a odkázanosti. Nebude to senior center n.o. (denný stacionár), ale tzv. klub dôchodcov pod záštitou Senior center o.z. „V preklade“ to znamená, že členom klubu sa môže stať každý občan Malej Idy, ktorý má záujem o zabezpečenie stravy alebo aj o dennú návštevu v objekte Senior center o.z. Navyše, stravu a jej rozvoz budeme zabezpečovať pre všetkých občanov obce bez rozdielu veku, ktorí budú mať záujem o naše obedové menu. To bude spočívať z polievky, hlavného jedla, oblohy a pozornosti občianskeho združenia Senior center (napr. ovocie, koláč, zmrzlina či vitamínový nápoj). Jednotná cena obedového menu bude vo výške 2,50 eur.

Záujemcovia sa môžu prihlásiť od 1. januára 2018 na www.seniorcenter.sk info@seniorcenter.sk alebo na tel. č. 0904 341 012 alebo 055/697 05 27.

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

* „Na slovičko“ s koordinátorkou, pani Zlaticou

• Ako vychádzate so svojimi klientmi?

– Verím, že budem hovoriť nie len za seba, ale za celý personál i klientov, keď poviem, že za čas, odkedy náš stacionár existuje, sme si vytvorili pekný, družný vzťah. Snažíme sa navzájom vychádzať si v ústrety. Nerobíme nič nasilu. Klienti sa zapájajú do jednotlivých činností dobrovoľne podľa ich momentálneho zdravotného a psychického stavu, nálady, potreby.

• Aká je zvyčajná atmosféra?

– Našou snahou je, aby sa klienti cítili u nás príjemne, tak rodinne. Občas sa objaví nejaký ten mráčik, občas zahrní či zabľyska sa tak, ako v každej „rodine“. Keď je dôvod na smútok, smútime; keď na radosť, tešíme sa, smeje sa, zabávame, spievame. Kto vládze i tancuje. Také buggy - vugy, aké dá nie jedna klientka, len tak ľahko nevidíte. A to majú už niekoľko xx rôčkov. Prispievajú k tomu i spoločné oslavy narodenín či menín, spojené s malým pohostením.

• Keby ste mali vymenovať tri činnosti, ktoré robia klienti najradšej, ktoré by to boli?

– Klienti majú najradšej masáže v spojitosti so starostlivosťou o telo a tiež sa potešia každodennej rannej rozčvičke. Medzi ich obľúbené činnosti patria spoločenské hry a kreatívne činnosti, pri ktorých ich neraz počúť spievať a rozprávať rôzne príbehy zo života. Veľmi sa tešia službám dvom profesionálnych kaderničok, ktoré rady vyhovejú ich predstávam o dokonalom účese.

• Na chodbe som si všimla stenu vyzdobenú krásnymi prácami vašich klientov. Aj v interiéri je vidieť krásnu výzdobu.

– Sú to naozaj práce našich klientov. Spočiatku sa im do týchto aktivít veľmi nechcelo. Neverili vo vlastné sily a schopnosti. Niektorým to prišlo príliš detské, iným náročné a ďalším nezaujímavé. Postupne však objavili čaro vecí i vlastné schopnosti.

• Blížila sa Vianoce. Chystáte nejaký vianočný večerok?

– Áno, chystáme spoločné posedenie pri jedličke spojené s pravou vianočnou kapustnicou a vianočnou atmosférou.

* „Na slovičko“ s klientmi denného stacionára

PANI DUBOVSKÁ Z HODKOVIEC

• *Niečo o sebe:*

– Patrím medzi prvé klientky stacionára spolu s pani Horváthovou z Košíc. Sme tu prakticky od prvého dňa otvorenia. Bývala som kuchárkou v závodnej jedálni. Bola som stále medzi ľuďmi. Mám rada spoločnosť. Pred pár rokmi som ovdovela. Deti dospeli, osamostatnili sa. Samej doma mi bol dlhý čas. Chýbala mi spoločnosť, preto som sa veľmi potešila možnosti navštevovať denný stacionár.

• *Ako sa vám tu páči a čo robíte najradšej?*

– Na to mi stačí krátka veta: „**Je tu výborne!**“ Na nič a na

nikoho sa tu nemôžem sťažovať, skôr naopak. A čo robím najradšej? Bavia ma ručné práce, výzdoba miestností a prechádzky do okolia.

• *Ako hodnotíte personál a kolektív?*

– Obidvom dávam 1*.

• *Máte nejaké pranie?*

– Iba jedno – aby tento stacionár ešte dlho fungoval tak, ako doteraz. Bola by som šťastná.

PANI JEŇOVÁ Z MALEJ IDY

• *Niečo o sebe:*

– Som najstaršou klientkou stacionára a zároveň najstaršou obyvateľkou obce. Mám 94,5 roka.

Všeličo som v živote zažila, dobré i zlé. Som však spokojná. Zdravie mi slúži primerane môjmu veku. Hovorila, že mám oči ako jastrab. Vymenili mi šošovky, preto na diaľku doteraz nepotrebujem žiadne okuliare a na blízko len nejaké slabé. Nevykračujem si už ako mladica, ale dostanem sa všade bez pomoci, či s pomocou mojej „priateľky paličky“.

• *Ako sa vám tu páči a čo robíte najradšej?*

– Som tu rada, som spokojná. Keď som niekedy unavená, mám tu „svoj“ gauč, na ktorý si ľahnem a odpočiniem si. Inak veľmi rada riešim osemšmerovky. Musím ten svoj mozog udržiavať v kondícii. Tiež veľmi rada spievam. V lete som dokonca spievala do Rádia Regina. Natáčali tú reláciu o Malej Ide Zvony nad krajinou. Chceli, aby som zaspievala, tak som im urobila po vôli. Dala som moju najobľúbenejšiu pesničku **Išli cigáni**.

• *Ako hodnotíte personál a kolektív?*

– Všetci sú tu milí a hlavne mladší. Preto som pre ostatných ako mamička. Aspoň tak mi hovoria. Teším sa z toho.

PANI SABOLOVÁ Z MALEJ IDY

• *Niečo o sebe:*

– Som na dôchodku, muža nemám a deti majú svoje rodiny a povinnosti. Nie som rada sama. Samota človeka ubíja. Rada idem medzi ľuďmi. Niektorí v dedine sa nám posmievať, že chodíme do „škôlky“, iní závidia. Nevieť prečo, veď byť medzi ľuďmi je pre človeka prirodzené. A závidieť?! Veď každý sa mohol prihlásiť...

• *Ako sa vám tu páči a čo robíte najradšej?*

– Poviem to tak: „**Lepšie v Malej Ide nemohlo byť!**“ Je tu lepšie ako doma, lebo doma som cez deň sama a tu som medzi super ľuďmi. Veľa sa rozprávame, smežeme, niekedy i povadíme, ale aj sa udobríme a ideme ďalej. Keďže nohy mi ešte celkom slúžia, rada chodím na prechádzky. Najmä do lesa, keď sú huby.

• *Ako hodnotíte personál a kolektív?*

– Dávam im nie jednotku, ale jednotku s tromi hviezdikami 1***.

• *Máte nejaké pranie?*

– Mám jedno veľké želanie, ktoré smeruje k tým najvyšším vo vláde: „**Neberte nám stacionár!!!**“ Zo správ vieme, že od leta zrušili na Slovensku už 90% denných stacionárov. Ten náš je tiež v ohrození. Pýtam sa, my, starí ľudia, si nezaslúžime trochu úcty a starostlivosti od štátu?! Ďakujem za rozhovor.

A. Ličková

Charitatívny golfový turnaj v našej obci

V apríli 2013 bolo oficiálne spustené do užívania tunajšie golfové ihrisko. Športovú činnosť v golfovom rezorte riadi občianske združenie **Red Fox golf club**, ktoré je členom Slovenskej golfovej asociácie. 9-jamkové ihrisko rozprestierajúce sa na ploche 30 hektárov, leží v nádhornej prírodnej scenérii, ktorú charakterizujú široké ferveje, veľké gríny s variabilným rozmiestnením jamiek, pričom je spestrené vodnými plochami a ramenami potoka. Súčasťou areálu golfového ihriska je **klubový dom** v štýle slovenskej koliby, ktorý návštevníkom poskytuje priestor na oddych a občerstvenie.

Red Fox golf club vyvíja množstvo aktivít na rozvoj klubového života v podobe pravidelných hendikepových turnajov, špeciálnych turnajov výhradne pre členov klubu, ktorí môžu svoje golfové majstrovstvo zdokonaľovať aj v **akadémii** pod vedením špičkových profesionálnych trénerov zo Slovenska a zahraničia.

6. septembra 2017 tu **nadácia AGEL** zorganizovala už **II. ročník charitatívneho golfového turnaja** za účasti lekárov, športovcov, podnikateľov, osobností, ktoré sú ochotné spojiť sa pre dobrú vec, pre pomoc iným. Štartovnú listinu zaplnilo 36 hráčov, ktorých spojil golf, príjemne strávený čas pod šírým nebom a charita.

Finančný výťažok z turnaja (5 310 eur) bol venovaný **pätnásťročnému hendikepovanému športovcovi Krištofovi Kubalovi** na zakúpenie zdra-

votnej pomôcky Motomed. Krištof síce samostatne nechodí, ale robí veľké pokroky. Každý rok sa zúčastňuje športových táborov pre hendikepované deti a mládež. Venuje sa kajakovaniu a jazde na handbiku.

Sme radi, že aj takouto formou vieme pomáhať.

Andrej Seman

NADÁCIA AGEL sídli v Českej republike. Je neziskovou organizáciou, ktorej hlavným cieľom je podpora humanitárnych aktivít v nadväznosti na sféru zdravotníctva. Je najúspešnejším súkromným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v strednej Európe. Dcérska spoločnosť **AGEL SK** pôsobí na Slovensku od roku 2006. Jej členom je aj **1. súkromná nemocnica Košice - Šaca**.

Prispieva hlavne na nákup zdravotníckych, kompenzačných a edukačných pomôcok, zaistenie asistenčnej služby, pobyty v kúpeľoch a liečebných zariadeniach, rozvoj zdravotnej starostlivosti, či diagnostických a liečebných metód alebo tiež na vybavenie zdravotníckych a neziskových organizácií. Jej aktivity zahŕňujú i plejádu dobročinných akcií typu búr, charitatívnych golfových turnajov či benefičných futbalových stretnutí. Aj takouto cestou poskytuje pomoc ľuďom, ktorí ju veľmi potrebujú. Ak potrebujete pomoc alebo poznáte niekoho, kto ju potrebuje, obráťte sa na **AGEL SK a.s.**

Palisády 56, 811 06 Bratislava
Slovenská republika
tel.: + 421 2 591 01 408
e-mail: agelsk@agelsk.sk

„Není nutno...“

Ako vnímate dnešný svet?
Uponáhlaný, hektický, neosobný...
nemáte čas na nič a na nikoho,
pretože máte kopec povinností a starostí?

To by bola definícia asi mnohých z nás.

Napriek tomu stíhame presedieť hodiny pred facebookom, hodiny pozerat' nezmyselné programy v televízii, ktoré sú každých 15 minút prerušované reklamou, či hodinu sa sťažovať kamarátke na neochotné predavačky, zlých lekárov, hrozných šéfov a ešte horšie kolegyně a pod. Je fajn, keď si popri tom všetkom, **alebo radšej namiesto toho**, nájdeme čas aj na kultúru, zábavu a spoločenské posedenia so susedmi, známymi a priateľmi.

Takúto možnosť svojim občanom ponúka aj naša obec v každom ročnom období.

Stačí si vybrať a prísť sa zabaviť tak, ako to urobili mnohí z vás v tomto roku.

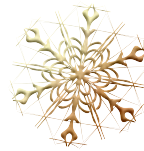
Zaspomínajte si s nami na už **tradičné spoločenské podujatia**, prostredníctvom nasledujúcich fotografií:

Spoločné privítanie nového roku 2017

- 1. 1. 2017 na futbalovom ihrisku,
- starostkin punč/čaj rozohrial telo,
- novoročný ohňostrojek rozžiari oblohu i oči detí a dospelých,
- DJ Bertý roztancoval super pesničkami mladých i starších ...

Není nutno, není nutno,
aby bylo přímo veselo,
hlavně nesmí býti smutno,
naťož aby se brečelo.

rovnako aj budúci rok
sa môžete tešiť na podobné akcie

Silvestrovská zábava 2016

- kultúrny dom privítal skalných domácich aj ich hostí;
- kto si čo priniesol, to mal (vrátane dobej nálady),
- o hudbu sa staral Števo Uhál,
- tancovalo sa až do rána bieleho...

1. plesová zábava 3. februára 2017

- kultúrny dom bol zaplnený do posledného miesta,
- do tanca i pre náladu hrala osvedčená skupina **Rolland z Čirča**,
- v cene lístka bola **chutná večera**, poľovnícka špecialita, káva i dezert,
- nechýbala bohatá **tombola**,
- novinkou bolo fotenie sa pred **fotostenou**,
- nálada bola výborná až do rána...

Svojrázne zvyky tanečnej zábavy

Všimnite si, že na fotografiách tancujú len ženy so ženami.

Prečo?

Korene tejto tradície siahajú do predvojnových čias.

Ešte v predvojnových časoch stáli v Malej Ide minimálne dve krčmy. Jedna sa volala „U kačmara“ a druhá „U Poláka“. „U Poláka“ bol síce obchod, ale ak bolo potrebné, stretávali sa muži na pálenku aj tam. Stál tam ešte aj druhý obchod, a to na mieste terajšieho kultúrneho domu. Ten patrilo obecnému urbariátu. A práve oproti tomuto urbariátnemu domu, tam ako prechádza most cez riečku Ida, sa ešte i v predvojnových časoch konali takmer každú nedeľu **tancovačky**. Neboli organizované, i keď každý vedel, že sa v letnom období konajú pravidelne.

Muži aj **ženy** sa už zo zvyku stretávali približne v rovnakom čase na dvoch miestach. **Ženy** pri mostíku a muži v krčme. Ženy si najskôr spoločne zaspievali, jednu pieseň za druhou, až sa im natoľko

zdvihla nálada, že sa pochytili a začali tancovať.

Muži sa v krčme poskladali na fľašu pálenku, tú spoločne vypili, porozprávali sa a až potom išli za ženami. Keď k nim prišli, pridali sa k tancu.

Tento zvyk sa nepriamo dochoval aj na organizovaných zábavách, ktoré sa konali v krčme. Najskôr začali tancovať ženy, muži až potom, keď si vypili.

Zatiaľ čo na tanečných zábavách pod holým nebom pri moste sa len spievalo, na tancovačky v krčme chodili hrať Rómovia zo Šace, najčastejšie **hudobné rómske rodiny Janovci, Buntašovci a Čisárovci**.

Fotografie sú pravdepodobne zo 60-tych rokov minulého storočia.

–sl–

Zdroj: www.praveorechove.com

❄️ Fašiangové popoludnie sa nieslo v duchu dobrej nálady a chutných koláčov

V nedeľu, **19. 2. 2017**, to v našom kultúrnom dome rozvoniavalo tak sladko, ako v nejakej chýrnej cukrárni. V rámci **fašiangového popoludnia** sa tu už **po tretí raz** konala **prehliadka tradičných koláčov** našich šikovných gazdiniiek spojená s ich ochutnávaním.

Veľmi nás teší, že každý rok je viac gazdiniiek, ktoré sa chcú podeliť s ostatnými o svoje pekárske umenie. Tento rok ich bolo takmer štyridsať. Rozvoniavali tu *makovníky, orechovníky, šišky, fanky, pečené buchty, škvarkové pagáče, štrúdle, jablčníky i tvarohovníky*... Nielen rozvoniavali, ale aj výborne chutili. Nebolo možné vybrať najlepšie, lebo všetky boli výborné. Určite preto, lebo boli upečené s láskou. **Najstaršia gazdinka**, ktorá priniesla ochutnať svoje výtvyry, bola **pani Magda Pustová**. Hoci má už 84 rokov, nepadne jej zatažko napiecť pre celú rodinu. Pomáha jej pri tom už aj jej **vnučka Diana**. Je to úžasné, lebo

takto si na jej koláčoch budú môcť pochutnať aj ďalšie generácie.

Okrem koláčov sa podával aj **čajík a víno**. Nemohla chýbať ani **fažuľová polievka s údeným mäsom a lečkami**, ktorú aj tento rok veľmi chutne pripravila výborná kuchárka **pani Jolana Janitorová. Mňam a ďakujeme!!!**

Viacerých potešila výhra v **mini tombole**. Ceny, nie príliš drahé, skôr symbolické, urobili radosť gazdinkám i gazdom a trochu vylepšili ich domácnosť.

K dobrej nálade napomohol nielen **DJ B. B.**, ale aj vystúpenie **folklornej speváckej skupiny OLŠAVA z Ruskova**, ktorá k nám zavítala už

po druhý raz. Tento krát sa predstavila so scénickým pásmom **„Išlo dzevce na malini do Olšavskej dolini“**. Je to ukážka z dedinského prostredia so všetkými starosťami a radosťami, ktoré naši predkovia v čase roboty na družstvách prežívali a s ľúbostnou zápletkou. Vedúca skupiny, **pani Bernadeta Kazimírová**, ho napísala na motív filmu „Pásla kone na betone...“.

Ďakujeme všetkým, ktorí si našli čas a prišli spoločne stráviť nedeľné odpoľudnie. **Gazdinkám**, ktoré stihli aj napiecť, patrí **špeciálne poďakovanie**. Na všetkých sa tešíme už vo februári 2018.

A. Ličková

❄️ Jarný tábor pre deti

tento krát v spolupráci s MČ Košice-Šaca

V čase jarných prázdnin, od 6. do 10. 3. 2017, mohli deti z Malej Idy a Šace stráviť príjemné dopoludnia s kamarátmi na tzv. Prázdninovom matiné. Namiesto vyseďavania pri telke či počítači čakal na nich program plný zaujímavých aktivít.

1. deň: „Zlaté časy kín“

- prechádzka po meste ku kinu Úsmev,
- návšteva kina ÚSMEV,
- film len pre nás **PIESEŇ MORA** - animovaný rozprávkový príbeh o sile materskej a súrodeneckej lásky.

Detská odozva: „Krásny...“

2. deň: Návšteva Planetária v Slovenskom technickom múzeu v Košiciach

- program bol pre deti zaujímavý,
- škoda len, že zamestnankyňa planetária ho celkom neprispôbila vekovej skupine detí a nenechala ich vyjadriť sa k jednotlivým témam, hoci chceli rozprávať o svojich poznatkoch; možno toho mali v letných mesiacoch veľa...

Odozva vedúcich: „Nabudúce vyberieme iné planetárium, kde na nás budú mať viacej času.“

3. deň: „Zoologická záhrada“

- v stredu bola na programe návšteva košickej ZOO,
- okrem tradičnej prehliadky bol pre deti pripravený aj špeciálny program,

- Fuuuuha, vyzerá to nebezpečne! To chce odvalu!!! Tá, zdá sa, **Alexovi Kvakovi** nechýbala.

- jedna vedúca cúvla do kúta, lebo neznášala hady; veľmi jej to nepomohlo, lebo tam boli pavúky ... Škoda, že ju náš fotoaparát nezachytil.

Detská odozva: „Bolo tam super!!!“

4. deň: „Solivar Prešov“

- Solivar patrí medzi národné kultúrne pamiatky,
- tento unikátny komplex technických objektov na čerpanie a varenie soli zo solanky pochádzajúci zo

17. storočia, vyzeral miestami veľmi tajuplné,
- škoda, že je tam už len múzeum,
- soľ aj v dnešnej dobe býva nad zlato; nesmie chýbať v žiadnej domácnosti,

Detská odozva: „Škoda, že tam nebola rozprávková Maruška. Inak sa mi tam páčilo.“

5. deň: „Tvorivé dielne a bazén“

- tvorivé dielne viedli Ing. Eva Palková, Lucia Rybárová, Tatiana Márkusová a Mgr. Bronislava Šariščanová,
- deti si vyrábali veľkonočných zajačikov a vajíčka, maľovali plastelínou a modelovali z keramickej hliny,
- po dielnach si ešte zaplávali v rehabilitačnom bazéne.

Odozva vedúcich: „Deti sú veľmi šikovné a tvorivé.“

Detská odozva: „Veľmi rád plávam, preto v bazéne bolo naaaaaajlepšie!!!“

Poplatok 17 eur na týždeň, vrátane poistenia, poplatkov, vstupného, pitného režimu a desiatej, bol určite dobrou investíciou pre vhodné vyplnenie voľného času detí v čase prázdnin. Verím, že aj deti si odniesli pekné spomienky na spoločne strávené chvíle.

H. Timko

☀️ Mama je osoba, ktorá môže nahradiť každého, ale jej miesto nemôže nahradiť nikto

Je také slovo krátkué, milé, láskavé. Slovo, ktoré sa každé batola naučí vysloviť ako prvé. Je ospievané v poézii, zhmotnené v umení a navždy zachované v každom srdci,

mama.

Mamino srdce
je špeciálne miesto,
kde deti vždy
nájdu svoj
domov.

Pri jeho vyslovení si každý z nás predstaví svoju matku. Milú a dobrotivú, ktorá bdela pri našej postielke, keď sme ochoreli, ktorá sa tešila z našich prvých krôčikov a ofúkala kolienko, keď sme spadli, ktorá prítúlila, zovrela v náručí, plakala s nami, keď sme už dospelí a bolo nám ťažko. Bola a je to mama, ktorá vedela a vie dať slovám najkrajšiu a najláskavejšiu podobu.

Deň matiek je príležitosťou **poďakovať** za všetku tú vrelú lásku, za nehu

a starostlivosť, ktorou mama zahrňuje svoje deti, za opateru a nekonečnú trpezlivosť a obetavosť. Poďakovať za každú rozprávku, ktorou obohatila a ozvláštnila detskú dušu. Za každú pieseň, zaspievanú s láskou nad postielkou. Za každý bozk na dobrú noc a za každé ráno a každý deň s mamou. I za to, že svoje deti učí viere a láske, že každý deň im odovzdáva kus seba. Za to, že drží nad nimi ochranné ruky, keď kráčajú životom. Aj za to, že keď z tej

správnej cesty niekedy vybočia, pomáha im znova nájsť správny smer.

Z lásky a s láskou každoročne pripravujú **žiaci tunajšej materskej a základnej školy slávnostný program pre svoje mamky**, ako poďakovanie za všetko, čo pre ne robia. Aj tento rok, v nedeľu **21. mája**, ich potešili svojim vystúpením a pomocou veršov, spevu i tanca im prejavili svoju lásku. Popriali im, aby boli vždy zdravé, krásne, milé a usmievavé.

Pani starostka, Jana Kallová, v slávnostnom príhovore popriala mamičkám všetko najlepšie, pevné zdravie, veľa lásky od svojich blízkych a mnoho krásnych okamihov so svojimi malými či už dospelými deťmi. Nech slnko šťastia svieti vždy nad ich domovom.

Podakovanie smerovalo aj k pani učiteľkám, ktoré s deťmi pripravili tento krásny program.

A. Ličková

V malebnej obci **Vyšný Medzev** sa **17. júna 2017** na námestí stretli zástupcovia celého regiónu Rudohorie, t.j. 15 obcí a mesta Medzev. Konal sa tu **II. ročník Festivalu Rudohoria**. Festival sa začal **svätou omšou** v kostole sv. Márie Magdalény. Od 10:00 hod. nasledovala **prezentácia jednotlivých obcí**. Každá z nich mala pridelený samostatný stánok, v ktorom propagovala výrobky domácich majstrov či firiem.

Náš stánok mali na starosti pani **Alena Kašková** a pani **Helena Timko**. Mohli ste v ňom obdivovať výšivky našich šikovných žien, ako aj krásne drevené sochy rezbára **pána Jozefa Pancuráka**. Pochutiť ste si mohli napr. na sladkých koláčoch **pani Birošovej**, mede rodiny **Imricha Bernáta**, syre z farmy **pána Hodermarského**, či bryndzovej a škvarkovej nátierke. Nechýbal ani chlebič a pečivo z našej **pekárne**. Z firiem svoje výrobky

☀️ Deň Regiónu Rudohorie 2017

propagovali a ponúkali napr. **tyčinkáreň MARVA** – zdravé müsli a raw tyčinky. Dať o sebe vedieť využila aj malá rodinná **farma**, ktorá sa zameriava na **chov japonských prepelíc**. Ich cieľom je zdravšie stravovanie v rodine, ako aj v rodinách tých, ktorí o to majú záujem.

Súčasťou festivalu bola aj **súťaž vo varení kotlíkových jedál**. Nesmeli sme tam chýbať. Pani **Alžbeta Lacková**, hlavná kuchárka so svojím tímom nás nesmierne potešila, keď svojou výnimočnou polievkou vybojovala v tvrdej konkurencii pre našu obec **2. miesto**. Blahoželáme a ďakujeme!!!

Populudňajší program začal výstrelom z dela za účasti historického vojska **ALTBLAU**. Nasledoval **kultúrny program**, v ktorom vystúpili súbory i jednotlivci z obcí regiónu. Našu obec reprezentoval kto iný ako **Beťarečky**.

Pre prítomných divákov si pripravili niekoľko piesní z ich premiérového CD. Odmenou im bol potlesk, ktorým ocenili ich výborný výkon.

Večerný program sa začínal **tombolou**, po ktorej prišli na pódium netrpezlivo očakávaní **Kollárovci**. Prítomné publikum sa dalo strhnúť nielen do spevu, ale aj do tanca. Výborná nálada pretrvala aj po tom, čo ľudové tóny známych hudobníkov vystriedali gitary a bubny **skupiny Gladiátor**.

Všetkým tým, ktorí prispeli k zdravej propagácii našej obce patrí moje veľké poďakovanie. Vážim si každú, aj drobnú pomoc.

Budúci rok budú Dni Regiónu spojené s olavou našej obce Dni Malej ldy 16. júna 2018.

starostka obce Jana Kallová

Letný denný tábor pre deti sa opäť vydaril

17 detí vo veku od 6 d 10 rokov prežili krásny prázdninový týždeň s tetou Helou a tetou Alenkou

Druhý júlový týždeň, **od 10. 7. do 14. 7. 2017**, zorganizovala naša obec **2. ročník letného denného tábora pre deti**.

Počasie nám tento krát nebolo veľmi naklonené. Búrky a dážď nás prinútili operatívne meniť plán aktivít.

Pondelok

Dopoludňajšie daždivé počasie nás hneď v prvý deň prinútilo zmeniť pôvodný plán – návštevu novootvoreného najväčšieho rekreačno zábavného parku pri Košiciach **Ošal'se v Košických Olšanoch**. Ako náhradnú alternatívu sme zvolili návštevu **archeologického náleziska v Nižnej Myšli**.

Po ňom sme zavítali do detského sveta **HoplaLand v OC Cassovia**, ktoré ponúka jedinečnú možnosť aktívneho odpočinku za každého počasia. Ide o športovo-relaxačné indoorové centrum pre deti od 4-12 rokov, ktoré je zónou bezpečnej zábavy plnej preliezačiek, rebríkov, bazénikov s guľôčkami, elektroautíčkami a inými atrakciami. Pre deti sú pripravené hračky, ceruzky, pastelky... Deti sa tu do sýtosti vyšantili.

Utorok

V utorok sme strávili príjemný deň v košickej **ZOO**. I keď počasie nebolo najideálnejšie a ani občerstvenie pre deti nebolo podľa našich predstáv, neprekážalo to. Lákadlom pre deti bol hlavne **DinoPark**. Návšteva **3D Dinokina** ako aj všetky atrakcie spojené s parkom spôsobili, že všetci sme si tento deň užili. Sladké prevkapanie na záver ho ešte prikrášlilo.

Streda

Dúfali sme, že tretí deň tábora strávime na kúpalisku. Zamračená obloha nám však náš plán prekážila. Kam ísť a nezmoknúť? Zaručenou možnosťou bola návšteva **Hvezdárne v Medzeve**. Na chvíľočku sa dokonca aj slniečko ukázalo. Deti mohli pozorovať škvryny na Slnku s okuliarmi aj ďalekohľadom. Pozreli si film *O vesmíre úsmevne aj náučne* a a neobišli sme ani miestne **planetárium**. V *tvorivých dielňach* sa vyhrali s hviezdny legom, vytvorili neuveriteľné vesmírne vozidlá, vymaľovali drakov a lúštili krížovky... Navštívili sme tiež **Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej**. Sladkou bodkou za zaujímavým stráveným dňom bola zmrzlina, na ktorej sme si pochutnali na spätočnej ceste v Jasove.

Štvrtok

V poradi štvrtý deň bol dňom skúšky odvahy, keď naši malí zverenci prekonávali prekážky pri **Hájskych vodopádoch**. Výstup strmým terénom, prekonanie vodnej priekopy a aj kamene pod vodopádom dali poriadne zabráť.

Hájske vodopády vodopády sa nachádzajú v Hájskej doline neďaleko cesty spájajúcej obce Háj a Hačava. Dolina od seba oddeľuje Zádielsku planinu a Jasovskú planinu. Hájsky potok, ktorý preteká dolinou, vytvára vďaka výškovým rozdielom až 300 metrov, sústavu perejí, kaskád a 10-tich vodopádov rôznej veľkosti. Vodopády sú vysoké 1 až 7 metrov a ich výdatnosť sa odvíja od množstva zrážok. V zimnom období zamrzajú a vytvárajú ľadové steny a cencúle.

Našmu záujmu neušla ani **socha anjela s odlomeným krídlom v obci Háj**. Nejde o obyčajnú sochu. Táto je špecifická tým, že bola použitá ako rekvizita v americkom vojnovom filme *Za nepriateľskou líniou (Behind Enemy Lines)*.

Hlavnú úlohu si vo filme zahrali herci **Owen Wilson a Gene Hackman**. Film sa natáčala aj na Slovensku a spomínaná asi 10 metrov vysoká rekvizita bola nakoniec darovaná obci Háj. Po skončení natáčania bola prevezená vrtuľníkom na miestny cintorín, na takzvanú Anjelskú cestu, kde ju môžu obdivovať turisti.

Vyhľadovaní po náročnom dopoludňajšom programe, sme si pochutnali na výbornom obede v **Penzióne Réva v Turni nad Bodvou**. Nachádza sa hneď oproti zrúcanine *Turnianskeho hradu*. Súčasťou penziónu je aj ihrisko, na ktorom sa deti vyšantili. Sladkú bodku za náročným dňom sme si dali v **Moldave nad Bodvou**, a to po návšteve **Infocentra a múzea histórie**.

Piatok

V piatok sme odložili túlavé topánky a deň sme veľmi príjemne strávili **doma, v Malej Ide, resp. v blízkom lese**. Sprievodcu nám robil **ujko Rudo Kožej**. Ten je v lese ako doma, veď nie nadarmo má titul lesného inžiniera. O lese i okolitej prírode vie toho veľa a rád sa s deťmi o svoje vedomosti podelil. Nikto neostal hladný vďaka špekáčikom, ktoré si deti vlastnoručne opiekli na ohni. Ten si s pomocou uja Rudo sami rozložili.

A čo sladká bodka za dňom? Nechýbala ani tento krát. Studený sladký nanuk každému chutil.

Čo dodať na záver?

Šťastné deti sú tou najlepšou odmenou a najsladšou bodkou za spoločne prežitým prázdninovým týždňom. Dovidenia o rok!

Hela Timko a Alena Kašková

Viac o navštívených miestach sa dozviete na týchto [www stránkach](http://www.strankach):

<https://www.facebook.com/osalse.park/>

<http://www.pamiatkynaslovensku.sk/nizna-mysla-archeologicke-nalezisko>

<http://www.hopland.sk/>

www.medzev.info/mesto/zaujímavosti/hvezdaren/; www.medzev.info/tag/planetarium/

<http://www.stm-ke.sk/index.php/sk/muzeum-kinematografie-rodiny-schusterovej>

<http://www.planetslovakia.sk/zaujímavosti/17-anjel-v-haji>

www.slovensky-kras.eu/info/kam-do-prirody/hajske-vodopady/

www.penzionreva.eu

DNI OBCE 2017 9. – 10. júna

DNI OBCE sú najvýznamnejším kultúrno-spoločenským podujatím v obci.

Príprava na ne začína už niekoľko mesiacov pred stanoveným termínom. Nebolo tomu inak ani tento rok. Napriek tomu sa finišovalo do poslednej minúty.

Slávnostný piatkový GALAVEČER

- opäť režijnje pripravila a moderovala pani **Alžbeta Ličková**. Všetko sa nieslo v ľudovom duchu. Hlavnou súčasťou výzdoby sály boli ručne tkané koberce, prestierania i ďalšie výrobky ľudovej kultúry, ktoré sa ešte nachádzajú v domácnostiach našich starých rodičov. Tento charakter podporila aj kvetinová výzdoba z lúčnych kvetov a obilných klasov. Aj dve samostatné výstavy i samotný program sa niesli v duchu folklórnych tradícií.

Slávnostný GALAVEČER na predchádzajúce dva ročníky nadviazal v tom, že bol spojený s udeľovaním **CENY STAROSTKY** tým občanom, ktorí výraznou mierou prispeli k rozvoju obce.

* **Cenu starostky a poďakovanie starostky** za dlhoročnú záslužnú prácu v prospech obce si odniesli **títo občania:**

Helena CHOVANÍKOVÁ (ekonómka a účtovníčka OÚ, poslankyňa, členka kostolnej rady, ako aj ženskej speváckej skupiny Parádnice)

Mária BIROŠOVÁ (zdravotná sestra, za dlhoročnú obetavosť a zdravotnú pomoc spoluobčanom)

Margita JANITOROVÁ (dlhoročná školníčka a upratovačka v tunajšej materskej škole)

Ing. Ján PERŽEL (člen obecného zastupiteľstva; zástupca starostu)

Eduard GRÁC (elektrikár)

Juraj SEMAN (bývalý zástupca starostu obce)
Michal SEMAN (dlhoročný poslanec a veliteľ požiarnej ochrany)

Vincent BERNÁT (dlhoročný dobrovoľný požiarnik)

Marta MACKOVÁ (poštová doručovateľka)
Jolana JANITOROVÁ (upratovačka v tunajšej základnej škole; výborná kuchárka)
Jarmila BARNOVÁ (pracovníčkou obecného úradu, referentka a matrikárika)

* Žiaden galavečer sa nezaobišiel bez mladých talentov, ktorých je v našej obci veľa. Predstaviť ich a podporiť v ich činnosti je jedným z cieľov tohto podujatia. Kto túto skupinu reprezentoval tento rok? Víťazka mnohých recitačných súťaží, **Tamarka Daduláková**, pobavila a rozosmiala všetkých v sále vtípnou povestou **Čo zhorí, nezhnije**. Medzi veľké mladé spevácke talenty patrí aj **Natália Vargovčíková**. I keď má iba 13 rokov, doma má množstvo diplomov z rôznych speváckych súťaží.

Svoju lásku k spevu dokázala aj na pódiu. Lebo ako sa hovorí: „**Keď už nič iné nemôžeš, aspoň si zaspievaj.**“

* **Súčasťou galavečera boli aj dve výstavy.** Prvú ste mohli sledovať hneď od vstupu do kultúrneho domu. Krásne drevené sochy sú výsledkom šikovných rúk a tvorivej fantázie **rezbára**, rodáka z Malej Idy, **pána Jozefa Pancuráka**. Je obdivuhodné, ako obyčajné ruky človeka dokážu vytvoriť toľkú krásu.

Každému, kto vstúpil do sály kultúrneho domu, učarovali krásne **miniaturne krojované bábiky**. **Bábiky v krojoch z celého Slovenska** pochádzali zo súkromnej zbierky **manželov Bellovičovcov z Lukáčoviec**.

* Tohtoročný galavečer sa od dvoch predchádzajúcich líšil v tom, že jeho súčasťou boli nielen domáci reprezentanti, ale aj pozvaní hostia. Všetko to zapríčinili naše **Beťarečky**, ktoré sa rozhodli vydať a uviesť do života svoje **prvé CD s rovnomenným názvom**. Na pomoc si prizvali vzácných hostí. Prvým z nich bola významná speváčka ľudových rusínskych, šarišských a duchovných piesní na Slovensku, s jedinečným a neopakova-

teľným hlasom, pani **Hanka Servická**. Predstavila sa nám v dvoch blokoch. **Duchovné piesne** v jej podaní zapôsobili ako liečivý balzam na dušu a vniesli do nej pokoj a harmóniu. V druhom bloku v jej interpretácii zazneli známe i menej známe klenoty **ľudovej hudby**.

Okrem pani Hanky, si Beťarečky pozvali aj „**pánsku návštevu**“. Svojím vystúpením spestrtili večerný program mužská spevácka skupina **Bakšanske parobci**. Samotný názov skupiny, napovedá, že jej členovia pochádzajú z obce Kokšov Bakša. Dali sa dokopy približne pred rokom a pol prevažne z aktívnych dobrovoľných hasičov v obci. V súčasnosti je ich deväť. Tolčí aj vystúpili najskôr spolu s našimi **Parádnicami**, potom samostatne a napokon spolu s **Beťarečkami**. **Bola to paráda!!!**

CD sa vďaka úžasnému **Beťarečkám** a ich hos-

tom podarilo úspešne uviesť do života. A nielen to. Ešte v ten večer sa vypredal celý náklad. Nečudo, veď dvanásť ľudových piesní, s ich zvoniavými hlasmi, je zárukou príjemnej nálady pri ich počúvaní. Nemalý podiel na tomto úspechu má aj hudobný producent **Miro Šírila**. **A kto sú to vlastne Beťarečky?** To sú dve **Beáty (Bordigová, Kseňáková)**, dve **Janky (Kallová, Lopatníková)**, dve **Katky (Kvaková, Retkovská)** a dve **Silvie (Birošová 1, Birošová 2)**.

*Pieseň je ako ranná rosa,
ktorá leží nevidomých,
ako trblietanie v tráve,
ktoré rozčerá dušu,
pohladi srdce
svojím jemným dotykcom.
Je to balzam na dušu.
Nie je ťažké jej podľahnúť.
Je to celkom prirodzené.
Veď, kto by sa bránil krásu!*

Záverečné slovo patrilo **pani starostke, PaedDr. Jane Kallovej**, ktorá sa poďakovala hostom, domácim i organizátorom, ako aj prítomným divákovi a pozvala ich na slávnostnú recepciu. Taktiež všetkých srdečne pozvala na sobotné športové dopoludnie, popoludňajší a večerný kultúrny program.

A. Ličková

Sobota, 10. júna 2017, patrila športu a zábave

* **SOBOTNÉ DOPOLUDNIE**

už tradične patrilo športovým aktivitám.

Športovalo sa viac pre radosť z pohybu a z lásky k športu, ako pre víťazstvo. Predsa však tí, ktorým sa najviac darilo, si popoludní prevzali z rúk pani starostky ocenenia za snahu a aktivitu. Oce-

není boli **futbalisti, volejbalisti, tenisti, stolní tenisti i hráči mariášu.**

Zašportovať si mohli aj **naši najmenší**, a to vďaka pani učiteľkám z tunajšej materskej školy, ktoré si pre deti pripravili **zábavné športové dopoludnie.**

Velkú aktivitu prejavili aj členovia nášho DHZ.

Pod ich taktovkou prebehla **súťaž s historickou striekačkou**, ktorej sa zúčastnili DHZ z Rudohoria. Druhou aktivitou bol **požiarny útok**, v ktorom „účinkovali“ naše mladé hasičky, ženy i muži. Všetci diváci, bez obmedzenia veku, sa mohli zapojiť do **penovej show**. Najväčšiu radosť z nej už tradične mali deti.

Moderátor a dídžej v jednej osobe, **ROLO**, vie, ako sa robí dobrá zábava. Dokázal to aj tento krát.

stolní tenisti

hasiči a hasičky

futbalisti

volejbalisti

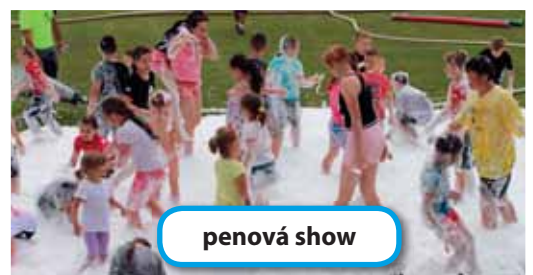
hráči mariášu

maľovanie na tvár

kolotoče

penová show

* **SOBOTNÉ POPOLUDNIE A VEČER** boli vyplnené **bohatým kultúrnym programom.**

Kto všetko v ňom vystúpil, vám pripomenieme prostredníctvom fotografií. Tie však nezachytávajú vrtochy počasia, ktoré sa s nami tento rok trochu „zahralo“. Krátko po 17. hodine sa obloha zatiahla, začal fúkať vietor a prihnala sa búrka. Silný vietor v okamihu premiestnil niektoré stany na ihrisko. Našťastie sa nikomu nič nestalo. Ľudia sa utekali schovať pod zvýšené prístrešky, niektorí odišli domov. Tí skalní si

napriek nepriazni počasia vychutnali vystúpenie **Araniz Jarovnic** i **cimbalovej hudby Primáš**. Dočkali sa aj tradičnej **tomboly**. Jej zberovanie prebiehalo pod taktovkou **moderátora Rola** a **pani starostky, Janky Kallovej**. Vyžrebovaní víťazi si prichádzali pre ceny pod dáždnikom, za výdatného dažďa, ktorý sa akoby rozhodol byť tiež účastníkom tejto „slávy“. „Vydžral s nami“ zhruba dve hodiny. Niečo po siedmej sa s nami „rozlúčil“, aby mohol pokračovať večerný program. **Ohňovú show** i **vystúpenie skupiny Hrdza** si mohli diváci vychutnať už bez dáždnikov. Na

druhej strane nečakaný dažď aspoň trochu prečistil vzduch, zmiernil horúčavu a priniesol osvieženie.

Deti sa tiež nemohli sťažovať na nudu. **Dve sovy** pre ne pripravili **kreatívne činnosti; maľovalo sa na tvár**, nechýbal **skákací a šmýkací hrad, kolotoče** a ďalšie atrakcie.

Nechýbali ani stánky s občerstvením. Jedla a pítia bolo dosť pre každého. Tradičné **kotlíkové polievky** chutili najlepšie vďaka **DHZ Malá Ida, Stanislavovi Bordigovi** a spol., **rodine Lackovej a Bernátovej** a našim **Paradniciam**.
A. Ličková

POMÁDA - tanec v podaní žiakov 1. ročníka ZŠ

bol nielen milou spomienkou na tento kultový film, ale roztlieskal všetkých prítomných divákov. Veď malí tanečníci si to za svoj výkon naozaj zaslúžili.

Ľudová rozprávačka ARAŇA z Jarovnic

to nemala ľahké. Práve počas jej vystúpenia oblohu križovali hromy blesky a z neba sa spustil riadny lejak. Našťastie, ani ju, ani divákov humor neopustil.

ABBA revival show

- v podaní dvoch krásnych talentovaných slečien zazneli najznámejšie hity legendárnej švédskej skupiny.

Cimbalovú hudbu PRIMÁŠ z Giraltovec

sprevádzala poriadna búrka. Mladá cimbalovka s úžasnou speváčkou

Mariannou Štefaníkovou

aj za nepriaznivého počasia dokázala, že majú srdcia stvorené pre ľudové piesne. Diváci, ktorí neušli pred búrku, si odniesli krásny umelecký zážitok.

Tanečná skupina orientálneho tanca ŠEHEREZÁDA,

očarila predovšetkým mužskú časť publika. Ktovie, prečo asi?!

OHŇOVÁ SHOW, v podaní tanečnic zo Šeherezády, rozžiarila nočnú tmú a priniesla nevšedný zážitok.

V programe nesmeli chýbať naše **BEŤAREČKY,** ktoré zaspievali niekoľko piesní z ich premiérového CD.

Mariša, v podaní žiakov materskej školy

Hviezda večera, skupina HRDZA z Prešova, so speváčkou s famóznym hlasom, **Susannou Jara,** roztancovali publikum a vytvorili úžasnú večernú atmosféru.

Hrdza - je slovenská hudobná skupina z Prešova, ktorá hrá **autorské piesne Slavomíra Gibartiho** inšpirované slovenským folklórom s prvkami folku, rocku, a vplyvov world music. Pôsobivé melódie evokujú odozvu u akéhokoľvek publika.

zdroj: wikipedia

Jubilujúci Ing. Anton Janitor, PhD. (1937) popredný, doma i v zahraničí uznávaný mykológ a fytopatológ, ochrana rastlín a náš rodák, na ktorého sme hrdí

- je členom viacerých slovenských a zahraničných odborných spoločností,
- je mnohonásobným nositeľom významných ocenení na Slovensku i v Českej republike,
- dlhodobo pôsobil na popredných univerzitách a výskumných ústavoch v Kanade, Francúzsku, Kórei, Kube, Rusku a Poľsku, kde sa významne zapojil do výskumu hubových ochorení obilnín, ovocných drevín a cukrovej rstiny,
- inicioval a zaslúžil sa o založenie Slovenskej mykologickej spoločnosti pri SAV...

• Čo stálo pri zrode myšlienky začať bližšie študovať mykológiu?

– Starý Svätovojeťský kalendár a časopis Misie, ktoré v čase môjho detstva boli jediným informačným zdrojom. Tam som sa dočítal, ako v afrických krajinách trpia hladomorom, lebo choroby pestovaných rastlín im ničili všetku úrodu. Milióny ľudí zomierali od hladu pre nedostatok potravín. Smutné obrázky chorobami zničených polí ma kdesi vnútorne oslovili. Vtedy som akosi matne pochopil, že aj rastliny môžu byť choré tak, ako zvieratá a človek. Nakoniec bola to aj moja túžba poznať ďaleké krajiny. Táto túžba sa mi splnila až v dospelom veku.

• Aká bola vaša cesta za splnením tohto cieľa?

– Po maturite na gymnáziu v Košiciach som v roku 1960 pokračoval vo vysokoškolskom štúdiu v Prahe na Českej zemédskej univerzite so špecializáciou na fytopatológiu a ochranu rastlín – rastlinolekárstvo. Študovali sme tam šiesti Slováci, nakoľko tento odbor v tom čase na Slovensku nebol. Na pražskej univerzite sme mali výborných profesorov, ktorí nás s veľkou láskou zasnáovali do tajov fytopatologickej vedy, ktorá študuje choroby rastlín v celej šírke.

Vedeckú internú aspirantúru som začal na Biologickom ústave SAV v Bratislave v roku 1961 a ukončil ju v roku 1965 a získal som vedeckú hodnosť „kandidát biologických vied“. Na Právnickej fakulte UK v Bratislave som ukončil postgraduálne štúdium pre expertov OSN a UNESCO pre francúzsky hovoriace krajiny. Od roku 1990 som pracoval v Ústave experimentálnej biológie a ekológie SAV, ako vedúci vedecký pracovník, zodpovedný za výskum v oblasti patologickej fyziológie rastlín. Podľa svetovej organizácie pre poľnohospodárstvo (FAO) sa dokázalo, že každý tretí dopostavý klas padá za obeť chorobám a škodcom. Obrazne povedané, jedna tretina svetovej populácie by sa týmito stratami vedela nasýtiť. Profesionálnu kariéru som ukončil ako riaditeľ Ústavu experimentálnej fytopatológie a entomológie SAV v roku 2003. Po reorganizácii ústavu som až do odchodu do dôchodku pracoval na Ústave krajinskej ekológie SAV v roku 2010. Som v podstate šťastný, že som mohol aj ja svojou vedeckou prácou

v službách SAV prispieť k riešeniu viacerých veľmi vážnych fytopatologických problémov tak u nás, ako aj v zahraničí.

• Iniciovali ste a výraznou mierou ste sa zaslúžili o založenie Slovenskej mykologickej spoločnosti pri SAV v Bratislave. Boli ste jej prvým predsedom. Čo bolo podnetom pre založenie tejto spoločnosti a aký bol jej hlavný cieľ?

– O slovenskej mykológii, ako o vednej disciplíne, sa až do začiatku 70. rokov minulého storočia hovorilo veľmi málo. Od smrti Andreja Kmeťa (1908) až do 60-tych rokov bolo obdobie veľkého útlmu. V roku 1963 sme sa zo desať nadšencov stretli na pôde Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu a začali sme nanovo klásť základy a formovať slovenskú mykológiu najprv pre praktických hubárov, nakoľko tradícia zberu a konzumácie húb mala na Slovensku veľmi starú tradíciu. Tento začiatok vznikol ako spontánna požiadavka širokej verejnosti učiť poznávanie húb, najmä jedovatých, kvôli ktorým dochádzalo k častým tragickým otravam.

Bola to nesmierne zodpovedná, ale i zaujímavá práca. Robili sme prednášky, výstavy húb, vychádzky za hubami... Nebol dostatok odbornej literatúry, preto osobná účasť pri rôznych akciách bola žiaduca. Zaviedol sa aj poriadok predaja húb na trhoch. Bola to prvá fáza formovania mykologického života na Slovensku. Vedel som, že mykologická veda – veda o hubách, nie je dostatočne docenená. Bola len okrajovou v rámci biologických disciplín. Moja predstava sa splnila v 80-tych rokoch, keď mykológia bola etablovaná ako samostatná vedná disciplína. Začala sa prednášať na univerzitách a tiež na pôde SAV sa pre vedeckú prácu v mykológii otvoril priaznivý výskumný priestor. V roku 2000 som inicioval založenie Slovenskej mykologickej spoločnosti pri SAV. Mladí vedeckí pracovníci so špecializáciou mykológia sa stali vysoko etablovanými odborníkmi, ktorých výsledky práce dôstojne reprezentujú slovenskú mykológiu tak doma, ako aj v zahraničí.

• Ktoré výsledky vašej mnohoročnej intenzívnej práce považujete za najdôležitejšie, najprínosnejšie?

– Ťažko odpovedať. Verím však, že každý, hoci len malý výsledok, je prí-

nosom pre vedu. Navyše, keď človek pri rôznych experimentálnych laboratórnych prácach vloží nielen vedomosti, ale aj srdce, majú nielen vedeckú, ale aj ľudskú hodnotu. O to som sa aj ja vždy snažil.

Výsledky vedeckých prác som prezentoval v takmer dvesto vedeckých prácach doma i v zahraničí a vyše tisíc dvesto príspevkov populárno - vedeckých, za ktoré som štyrikrát získal Cenu SAV za popularizáciu vedy.

Aby som neostal dlhý vašej otázke. Zistenie, že nebezpečná huba *Schizophyllum commune*, svojou parazitickou činnosťou napadá živé jedince lesných a ovocných drevín malo veľký význam a dosah najmä v ochrane ovocných a dekoratívnych drevín. Ako prvý na Slovensku som experimentálne rozpracoval problematiku fotobiológie húb. Aktívne som bol zapojený do výskumu hromadného odumierania dubov na Slovensku a do riešenia fytopatologických problémov Východoslovenskej nížiny. Spracoval som mykoflóru – výskyt húb na viacerých územiach Slovenska ako napr. Rozsutec, malá Fatra, Vtáčnik, Trábeč, okolie Bratislavy, Malých Karpát, okolie východoslovenských železniarní a ďalšie.

• Venujete sa aj v súčasnosti odbornej / publikačnej práci alebo si užívate zaslúžený odpočinok?

– Nestratil som kontakt s vedou ani na dôchodku. Bol som aktívny prednáškami na Univerzitách vo Zvolene, Nitre a Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Aj v súčasnosti odovzdávam, podľa možností a požiadaviek, svoje odborné skúsenosti. Robím recenzie na pripravované publikácie do tlače, diplomové a bakalárske práce a pod. Sledujem aj vedeckú literatúru, ktorá sa mi dostáva na pracovný stôl. Najviac času mi zaberá spracovanie histórie slovenskej mykológie.

• Napriek tomu, že ste uznávaným mykológom nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí, ste držiteľom mnohých ocenení, pôsobíte ako veľmi skromný človek. Ako to, že vás „sláva“ nepoznačila, nespýšneli ste?

– Najprv - čo je to sláva? Silné to slovo. Vyjadrím ho jednou vetou. Je ako ranná rosa, pomôže rastlinám, ale pri prvých ranných lúčoch slnka sa rýchlo stráca. Nikdy som sa nesnažil robiť prácu pre nejaký efekt, ale tak, aby to malo priaznivý dosah na rozvoj ľudského poznania - vedy. Pre mňa je do-

Málokto na Slovensku urobil pre bezpečný zber húb viac ako on.

statočným ocenením, keď výsledky mojej práce môžu poslúžiť pri vedeckej práci mladším kolegom, ktorí ich hodnotia pozitívne a s rešpektom.

Je pravda, že človeku dobre padne, keď si jeho prácu ľudia vážia a oceňujú. Je to ľudsky príjemný pocit. Na druhej strane, všetko, čo robíme, všetok talent, ktorý sme dostali od života, to nie je naša zásluha. Dostali sme ho ako dar od Pána Boha, preto by sme ho mali prijímať s vďakou a pokorou.

• Je na mieste konštatovanie, že Slováci sú vášnivými hubármi? Ak áno, prečo?

– Určite áno. Už naši slovanskí predkovia boli odpradáva veľkými milovníkmi húb. Za vlády Karola IV. (1326 – 1378) sa v našich lesoch zbieralo na jedlo okolo štyridsať druhov, ktoré sa mohli predávať aj na trhoch. Zbierali ich však nie len kvôli jedlu. Odpozorovali, že určité druhy húb zastavujú krvácanie, iné podporujú trávenie alebo potláčajú infekcie spôsobené patogénnymi mikroorganizmami. Dnes sa niektoré huby darí úspešne aj umelo pestovať. Napríklad u nás populárna Hľiva ustricovitá je všestranná pre konzumáciu v kuchyni. Zároveň obsahuje pre organizmus dôležité beta glukány, ktoré posilňujú imunitný systém človeka. Mnohé huby sú dôležitým zdrojom antibiotík a iných liečivých látok, preto sú aj neoddeliteľnou súčasťou a zložkou výroby niektorých liečiv. Je to naliehavá požiadavka medicíny a farmácie, objavovať a študovať nové druhy húb ako zdroj nových liečivých látok.

• Môže hubám ublížiť nadmerný zber?

– Ani tak nie. Najviac im ubližujú toxické látky, kyslé dažde, ktoré sa dostávajú do pôdy, čím sa podstatne znižuje vitalita podhubia – myscélie, ktoré je veľmi citlivým bioindikátorom znečisteného prostredia. Skôr ako zber im ubližuje trvalé zošľapovanie pôdy, pričom vlákna podhubia, jemné ako pavučina, sa trhajú a hrozí im nebezpečenstvo, že v takto udupanom priestore prestanú huby rásť. Mám na mysli inváziu hubárov v lese a ich nekultúrny zber rozhrabávaním lesnej hrabanky za účelom hľadania ďalších tzv. bračekov.

Pri každej návšteve lesa si treba uvedomiť, že les to nie je fabrika na huby, ale súčasť nášho bytia, našej existencie a preto ich musíme chrániť. Huby

svojou krásou tvoria nádherný interiér lesa. Sú pre les životne dôležité.

• **Vo svojich vedeckých prácach tvrdíte, že les trpí, ba hynie bez húb a len ten les je zdravý, kde rastie veľa húb. Z čoho vychádzate pri tomto konštatovaní?**

– Áno, zdravotný stav lesa závisí od húb. Posledné roky lesy začínajú hromadne odumierať. Je to celosvetový problém. Najväčším pomocníkom pre ich záchranu sú huby. Je vedecky dokázané, že bez húb by les zahynul od hladu. Pravda, nemám na mysli len jedlé huby, ale všetky ostatné. Les bez húb je fyziologicky oslabený, má zníženú odolnosť voči chorobám a škodcom. Ich spolužitie je jedinou zárukou, že les prežije.

Uvediem príklad. Približne sto ročný buk vyparí za deň okolo sto litrov vody. Ako je možné, že počas letného suchého obdobia ešte žije? Vďaka hubám je strom schopný toto kritické obdobie sucha prežiť. Koreňový systém starších stromov, najmä jemné koreničky, sú obmedzené prijímať vlahu. Vodu z pôdy. Huby sú aj v najväčšom suchu schopné zachytávať kapilárnu – pôdnu vlahu, bohatú na minerálne látky a tú odovzdávať stromu. Podhubie nahrádza jemné koreničky, produkuje určité antibiotiká, ktoré chránia koreňový systém pred chorobami a škodcami. Týmto spolužitím si strom udržiava zdravú kondíciu. Strom ako odplatu odovzdáva hubám uhlík, t.j. cukry ako energetický zdroj. Aj na tomto mieste znie prosba: *Ak chceme zachrániť lesy, musíme chrániť aj huby.*

• **Ako správne by sme mali zbierať huby? Existuje na to nejaký postup/návod?**

– Zbieranie húb má svoje pravidlá. Zbierame len dospelé plodnice. Plodnice vyberáme zo zeme celé, nikdy neodrezávame len klobúčik, pretože niektoré druhy majú na spodnej časti dôležité určovacie botanické znaky. Najväčšie nebezpečenstvo pri odrezaní huby je napríklad u smrteľne jedovatej muchotrávky zelenej, ktorá má na spodku hlúbika voľnú pošvu, nazvanú tiež „kalich smrti“, ktorý je pre ňu charakteristický.

Huby zbierame tak, že krúživým pohybom oddelíme plodnicu od zeme. Jamku zahrnieme a pritlačíme, aby podhubie nevyschlo. Zároveň týmto neprehrádzame miesto nálezu. Pri nájdení húb nerozhrabávame mach, pretože týmto ničíme podhubie, ktoré rýchlo vysychá a na tomto mieste prestanú huby rásť i niekoľko rokov. Huby zbierame do vzdušných košíkov, nie do igelitových vrecúšok, tašiek a pod. Takéto huby rýchlo strácajú konzumnú i tržnú hodnotu. Navyše drvia sa a zaparujú, biologicky sa znehodnocujú a stávajú sa často nebezpečnými pre človeka.

Zásada pri zbere je – *Zbierame len tie*

huby, o ktorých vieme, že sú sto percentne jedlé, zdraviu neškodné. Nie je cieľom poznať povrchne veľa druhov, ale menej, so sto percentnou istotou.

• **Kto a kedy vás naučil poznávať prvé huby?**

– Nuž kde a kto. Boli to naša mama. Myslím si s odstupom času môjho detstva, že poznali na moje prekvapenie dosť druhov jedlých húb. Ostatné boli pre nich ako sa u nás hovorilo *dzivé* či *šalené*. Neskoršie som ja učil mamu. Počas pražských štúdií som sa často zúčastňoval vychádzok za hubami, ktoré v okolí Prahy viedli vynikajúci znalci húb.

Ja som sa narodil 29. augusta 1937. Bola nedeľa a mama s otcom išli po litániách na huby – do Jahodníka. Odrazu som sa začal pýtať na svet. Nazbierané huby rodičia schovali pod haluzinou a vrátili sa domov. Po mojom narodení otec sa vrátil s vozíkom pre odložené huby. Môžem povedať, že s materským mliekom som už ako dieťa nasával aj huby, ktoré ma profesionálne sprevádzali po celý život.

• **Boli ste/ ste vášnivým hubárom alebo na huby chodíte len sporadicky či vôbec?**

– Počas aktívnej činnosti môj pobyt v lese bol častý a pravidelný. Viedol som rôzne exkurzie, vychádzky za hubami, robil som zber pre výstavy. Úspešne sa robilo mapovanie húb jednotlivých lokalít Slovenska, aby sme mali prehľad, čo všetko a kde na Slovensku rastie. Toto poznanie má veľký vedecký význam. Teraz rád využívam každú príležitosť, aby som sa dostal do lesa. Les je pre mňa záračným miestom. V ňom nachádzam obraz a knihu múdrosti o prírode, duševný pokoj, čas na rozjímanie a nevsedený obdiv všetkého, čo nám Stvoriteľ nadelil. V lese prežívam blažený pocit. Obrazne povedané – v lese sa mi mení pozitívne krvný obraz. Prežívať pobyt v lese spojený so zberom húb odporúčam každému.

• **Svoje poznatky o hubách ste zhrnuli do kníh.**

– Som autorom a spoluautorom dvoch

knihných publikácií. **Príručka hubára**, ktorú vydalo vydavateľstvo Príroda v roku 2006. Vyšla vo viacerých vydaniach na Slovensku, Čechách a Poľsku. Druhou je **Abeceda hubára** z roku 2014, kde je zaradených sto najchutnejších druhov, plus desať jedovatých, vrátane smrteľne jedovatých. Sú to veľmi praktické publikácie najmä pre tých, ktorí sa chcú hubám bližšie venovať. Pravda, poslúžia aj pokročilejším hubárom. Slovenská spoločnosť pre racionálnu výživu vydala v roku 1989 publikáciu **Výživa v krížovkách** venovanú hubám. Vyšla v sto tisícovom náklade, ktorý sa v priebehu necelého mesiaca vypredal.

• **Narodili ste sa v Malej Ide, ale už roky žijete v Bratislave. Ste skôr mestský alebo vidiecky typ človeka? Čo je vám bližšie?**

– Napriek tomu, že dlhodobo žijem v Bratislave, nie som typ mestského človeka. Rešpektujem ho, vážim si hlavné mesto ako centrum politického, kultúrneho a vedeckého života, ale vnútorne patríam mimo neho. Duchom i myslou som často napojený akoby pupočnou šnúrou na miesto môjho zrodu. To miesto, ktoré je po celý môj život posvätným, to je moja rodná Malá Ida. Aj keď som bol dlhodobo mimo nej (Rusko, Poľsko, Kanada, Francúzsko, Kórea, Kuba), vždy som bol tajomným putom s ňou spojený. Teraz, ako dôchodca, mám viac času pobývať počas letných mesiacov v rodnej obci. Aj keď som mal možnosť dýchať vzduch japonského a čínskeho mora, môžem povedať, že ten náš, slovenský, má väčšiu a lahodnejšiu sviežosť i vôňu, lepšie sa mi dýcha. A ten chlebič, maloidánsky dlháň, nemá vo svete páru.

• **Prezradíte nám niečo o svojej súčasnej rodine? Stáva sa, že deti či vnúčatá pokračujú v diele svojich rodičov. Je to aj váš prípad?**

– Pokiaľ ide o moju rodinu, žijeme šťastne, pokojne a usporiadane. Máme dvoch synov, jednu dcéru, plus dvoch vnukov a tri vnučky. Všetci žijeme v Bratislave. Každý má patričné vzdelanie i prácu. Pomáhame si navzájom. Sme často v osobnom kontakte. Najmladší syn Marek býva s nami v rodinnom dome. Je nám vždy po ruke a veľmi nápomocný. Pracovne najbližšie má ku mne syn Martin, ktorý ukončil Prírodovedeckú fakultu UK, odbor mikrobiológia a molekulárne genetiky. Tu absolvoval aj doktoranské štúdium. Jeho manželka Vanda na tej istej fakulte sa špecializovala na biochémiu.

• **Kedy ste odišli z Malej Idy? Máte tu ešte stále pocit domova?**

– Z Malej Idy som odišiel v roku 1955 po maturite. Počas vysokoškolského štúdia som sa vracal najskôr počas prázdnin, aj to nie tak často, lebo prázdninové mesiace som trávil ako brigádnik – budovateľ socializmu,

v lesoch na Šumave, pri zbere chmeľu na Žatecku, počas žatvy na Karlovarsku a iných miestach.

Do rodnej obce sa veľmi rád vraciam. Opravili sme pôvodný starý dom. Bola to prosba našich rodičov, aby sme ho nezbúrali. Rešpektovali sme to a vidíme, že to bolo správne rozhodnutie. Zachovali sme aj pôvodný kolorit roľníckeho domu, aké boli v našej dedine pred rokmi. Cítíme sa v ňom veľmi príjemne a šťastne, tak ako aj naše deti.

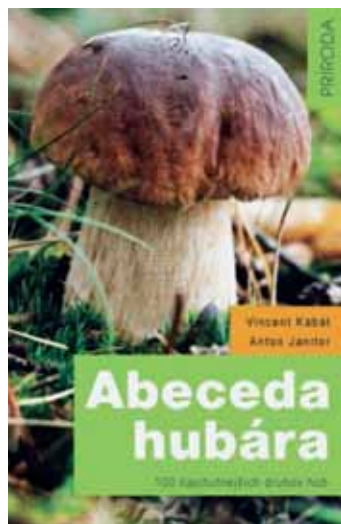
• **Ako sa z vášho pohľadu zmenila naša obec? Aké pozitívne/negatívne zmeny ste zaznamenali?**

– Pri každom návrate do rodnej obce veľmi pozorne vnímam a sledujem každú zmenu. Našťastie, vždy k lepšiemu. Som veľmi citlivý pozorovateľ. Urobilo sa za posledné roky pre rozvoj obce a občanov veľa prospešných materiálnych, kultúrnych a spoločenských vecí. Cesty, chodníky, osvetlenie, obchody, služby a celý rad iných vecí a podujatí. Vďaka všetkým, ktorí sa o tento rozvoj zaslúžili. Minulým vedeniam – starostom i poslancom, vyjadrujem úctu a vďaka za dobre vykonanú prácu. Súčasnému vedeniu želim veľa tvorivých nápadov, chuť do práce a zdravý entuziazmus. Dôležité je robiť veci s láskou a sa srdcom pre všetkých občanov. Držím vám pri tom nielen palce, ale celú dlaň.

• **Mali by ste nejaký „odkaz“ pre svojich roddákov?**

– Veľmi milá otázka. Lámem si hlavu čím a odkiaľ začať. Vari jednoduchým slovným spojením – rodný domov. Tieto dve krásne slová nosím v srdci ako vzácne perly. Odkaz pre spoluroddákov je veľmi jednoduchý a prostý. Milí roddáci, ďakujte Bohu, že ste sa narodili na tomto vzácnom kúsku zeme nášho milovaného Slovenska. Buďte hrdí a pyšní na svoj rodný kraj, na svoju domovinu. Je to poklad, ktorý nosíme v sebe po celý život, v našich srdciach. Navyše je výsostne len náš a nikto nám ho nemôže vziať. Nostalgia, túžba po domove je úžasne silný vnútorný fenomén. Môžem to potvrdiť z vlastnej skúsenosti. Osud ma v službách SAV odviedol tisíce kilometrov do cudzieho sveta, kde túžba po domove mala až patologický rámc. Bola taká silná, že by človek dal všetko za to, aby v momente mohol ako vták preletieť tisíce kilometrov, aby počul našu krásnu slovenskú reč, videl naše hory a najmä svojich najbližších a priateľov. Vážte si, milí roddáci, svoju rodnú dedovicu. Majte ju zakorenenu hlboko vo svojom srdci. Noste ju v sebe ako poklad a najväčší dar. Som hrdý, že som jedným z vás. Vždy som patrila a patríam medzi vás. Želám všetkým veľa dobrého zdravia, duševnej pohody a šťastie z každého nového rána.

zhovárala sa A. Ličková

Naša 50-ročná jubilantka

V roku 2018 uplynie 50 rokov od chvíle, keď sa prvýkrát otvorili brány tunajšej Základnej školy v Malej Ide.

Túto udalosť si chceme slávnostne pripomenúť spolu so žiakmi, rodičmi, súčasnými i bývalými zamestnancami a s absolventmi školy v dňoch 18. a 19. mája 2018.

Budeme veľmi radi, ak sa na našu „oslávenkyňu“ prídete v tomto čase pozrieť v čo najväčšom počte.

Na čo sa môžete tešiť, to ostáva zatiaľ prekvapením.

Naša škola si doposiaľ vybudovala veľmi dobré meno vo svojom okolí. Je ťažké zhrnúť do niekoľkých riadkov všetko to, čo sa v škole za uplynulých päťdesiat rokov urobilo, čo sa zmenilo. Preto si v skratke dovoľm zhrnúť iba minulý školský rok 2016 – 2017.

V uplynulom školskom roku sme pracovali na viacerých dlhodobých projektoch a zapojili sme sa do nových projektov na rozvoj environmentálnej výchovy a na prevenciu sociálno-patologických javov v školskom prostredí. Zároveň sme poskytlí i poskytneme deťom možnosť tráviť v škole svoj voľný čas a venovať sa športom, zábave a záľubám. Na to slúži **bohatá krúžková činnosť a spolupráca so Základnou umeleckou školou v Medzeve**.

Pokračujeme v **materiálnom vybavovaní školy digitálnymi technológiami** (doplnenie počítačov a notebookov) a v ich praktickom využívaní vo vyučovacom procese a v krúžkovej činnosti (sprístupnenie internetu vo väčšine učebni). V súčinnosti s Obecným úradom v Malej Ide, ktorý realizuje postupné **odkúpenie školských pozemkov**, chceme zabezpečiť oplo-

tenie areálu školy a potrebné rekonštrukcie.

V oblasti rozvoja ľudských zdrojov sme pokračovali v skvalitňovaní pracovných podmienok pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy, umožnili sme zvyšovanie odborných zručností učiteľov účasťou na seminároch a organizáciou metodických aktivít a tímbilding. Podporovali sme našich zanietých pedagógov, ktorí boli ochotní pracovať so žiakmi v čase mimo vyučovania (súťaže, exkurzie, výlety, krúžky, nácvik programov a pod.). Veľkú pozornosť sme venovali modernizácii a nákupu nových učebných pomôcok určených na rozvoj finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti a iných kľúčových kompetencií žiakov.

Positívnym javom je **stabilizácia počtu žiakov**. V najdôležitejšej oblasti našej pôsobnosti – vo výchovno-vzdelávacom procese – sme aktívne podporovali talentovaných a nadaných žiakov individuálnym prístupom a prípravou na rôzne súťaže, v ktorých sa žiaci už tradične umiestňujú na popredných miestach. Výrazné úspe-

chy dosahujú naši žiaci v prednese, v športových disciplínach, v matematike, v dejepisnej a v geografickej olympiáde, v speve, výtvarných súťažiach a v programovaní.

Za najväčší úspech považujeme **1. miesto v hodnotení základných škôl v okrese** v testovaní deviatakov zo slovenského jazyka a literatúry, kde žiaci našej školy dosiahli **75,8%, čo je o 14,6% viac** ako bol celoslovenský priemer a 2. miesto v okrese v testovaní deviatakov z matematiky, ktorú žiaci zvládli na **68,7%, teda o 12,3% lepšie** ako ostatní žiaci na Slovensku. **Úspešnosť piatakov** v TESTOVANÍ5/2016 bola **tiež nad celoslovenský priemer** v matematike i v slovenskom jazyku. Naši žiaci, ktorí odchádzajú na stredné školy, sú veľmi dobre pripravení, stredné školy končia úspešne a mnohí pokračujú v štúdiu na vysokých školách.

V minulom školskom roku bol na škole založený **Školský športový atletický klub**. Zapojení žiaci I. stupňa sa zúčastnili na ľahkoatletických majstrovstvách mladších žiakov v rámci kraja a **postúpili do celoslovenského kola**, čo považujeme v prvom roku činnosti klubu za skvelý výsledok.

Základná škola **spolupracuje so zriaďovateľom, t. j. obcou Malá Ida**. Obec v spolupráci so školou spracovala **projektový zámer** a požiadala o nenávratný finančný príspevok z

eurofondov na **zriadenie odborných učební biochémie a polytechniky**. Prínosom pre školu je i **spolupráca s Okresným oddelením policajného zboru Veľká Ida**, ktoré sa aktívne podieľa na zážitkových výchovno-vzdelávacích aktivitách (praktické ukážky ich činnosti).

Kladne hodnotíme **spoluprácu s Radou školy** pri ZŠ Malá Ida. V uplynulom školskom roku nemali možnosť rodičia a podnikatelia prispieť dvomi percentami zo svojich daní na účet **Občianskeho združenia IDANKA** pri tunajšej základnej škole. Občianske združenie prešlo reorganizáciou a v súčasnosti už aktívne pracuje.

Aj **spoluprácu s Rodičovskou radou** pri ZŠ Malá Ida hodnotíme ako výbornú. Rodičia pred štyrmi rokmi založili **tradičiu školských plesov**, ktoré sú vynikajúcou akciou prezentujúcou školu na verejnosti. Výťažok z plesu je každoročne venovaný škole na podporu zážitkového vyučovania a športových aktivít pre žiakov. Mnohí rodičia sa tiež aktívne podieľajú na zabezpečovaní ďalších školských alebo triednych akcií so žiakmi a podporujú projektové snahy školy. Tieto aktivity si vážime a oceňujeme.

Blížšie informácie o dianí v škole nájdete na našej webovej stránke: www.zsmida.edupage.sk.

RNDr. Katarína Vojtková,
riaditeľka ZŠ Malá Ida

STRUČNEJASNE

Prosíme rodičov a absolventov našej školy o zapožičanie **dobových fotografií zo školy** a školských akcií kvôli pripravovaným oslavám 50. výročia otvorenia školy. Fotografie označené menom vložte do obálky a doručte vedeniu školy alebo pedagogickým pracovníkom. Po naskenovaní vám budú nepoškodené vrátené. Privítali by sme hlavne staré dobové fotografie prvých absolventov školy.

STRUČNEJASNE

Prosíme rodičov a absolventov našej školy, ktorí by mali chuť zaspomínať si na školské časy, aby nám svoje veselé i vážne, dlhé i celkom krátkučké **spomienkové príspevky** zaslali na mailovú adresu školy, zsmalaida@gmail.com, alebo ich doručili do školy (osobne alebo prostredníctvom detí). Nebojte sa, známkovať vás nebudeme. Už teraz sa na ne tešíme, veď určite je na čo spomínať.

STRUČNEJASNE

Na základe sťažnosti spoluobčanov, upozorňujeme majiteľov motorových vozidiel, aby v zimných mesiacoch neparkovali na miestnych komunikáciách, nakoľko bránia vykonaniu zimnej údržby.

STRUČNEJASNE

Obec Malá Ida ako príslušný stavebný úrad upozorňuje občanov, na dodržiavanie stavebného zákona č. 50/1976 v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súvislosti s výstavbou akýchkoľvek stavieb.

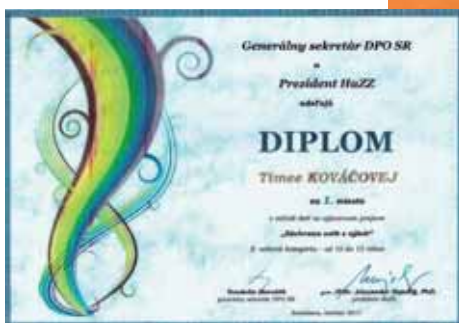
„Záchrana osôb z výšok“ priniesla našej piatačke Timke 1. miesto na Slovensku

Generálny sekretár Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR a prezident Hasičského a záchranného zboru vyhlásili pre školský rok 2016/2017 už **14. ročník celoslovenskej súťaže detí vo výtvarnom prejave a literárnu súťaž „Ochrana pred požiarmi očami detí“**.

Súťaž vo výtvarnom prejave prebehla v troch vekových kategóriách od 9 do 15 rokov. Témou pre tento rok bola „**Záchrana osôb z výšok**“.

Na Sekretariát DPO bolo zaslaných 273 výkresov zo základných a materských škôl a iných inštitúcií. Celkovo sa do súťaže zapojilo 1 533 detí zo 199 ZŠ, MŠ, CVČ a DHZ.

V II. vekovej kategórii – od 10 do 12 rokov – získala **žiačka našej školy,**

◇◇◇ **Tímea Kováčová, úžasné 1. miesto.** ◇◇◇

Ocenenie si bola osobne prevziať v Bratislave, kde sa zúčastnila slávnostného vyhlasovania výsledkov a oceňovania víťazov. Bol to pre ňu nezabudnuteľný zážitok. Sme na ňu veľmi hrdí!

„Rozprávkový“ úspech našich recitátoriek

Dňa **29. 9. 2017** sa v Košiciach uskutočnilo **regionálne kolo súťaže** v prednese slovenskej rozprávky **Zlatá podkova, zlaté pero, zlatý vlas.**

Podujatie je venované významnému slovenskému zberateľovi rozprávok **Pavlovi Emanuelovi Dobšinskému.**

Poslaním a cieľom súťaže je viesť deti k hlbšiemu poznávaniu slovenskej rozprávky, objaviť krásy umeleckého slova a poskytovať priestor na popularizáciu slovenskej rozprávky.

Našu školu reprezentovali **tri žiačky**, pričom každá z nich si odniesla **cenné víťazstvo.**

Simona Bernátová z VIII. ročníka obsadila vo svojej kategórii **2. miesto.** **Tamara Daduláková** zo VI. ročníka a **Liliana Kočišová** z IX. ročníka získali každá vo svojej kategórii **1. miesto** a **postúpili do celoslovenského kola.**

To sa uskutočnilo **18. októbra 2017 v obci Drienčany**, kde roky pôsobil ako evanjelický kňaz Pavol Dobšinský. Tu je aj pochovaný.

V náročnej konkurencii recitátorov z celého Slovenska naše recitátorky ukázali, že nie náhodou patria medzi najlepšie.

Liliana Kočišová získala 2. miesto, Tamara Daduláková 3. miesto.

Srdečne im blahoželáme!!!

Súčasťou podujatia bola aj **návšteva bývalej fary**, kde pôsobil Pavol Dobšinský. Dnes je tam **múzeum.** Zastavili sa aj pri jeho hrobe a pamätníku.

Veselé zážitky si odniesli vďaka **besede so spisovateľom a hudobníkom Braňom Jobusom.** Jeho bezprostrednosť a svojrázny zmysel pre humor boli vtipnou a príjemnou bodkou za celým podujatím.

A. Ličková

☀ Prepeličie vajička z Panského lesa

Prepelica japonská je najmenším druhom zdomácnenej hydiny, ktorú človek chová pre jej úžitkové vlastnosti – vajcia a mäso. Prvé písomné doklady o nej pochádzajú z Japonska z 12. storočia, kedy ju kasta Samurajov začala chovať a šľachtiť z divej prepelice japonskej. Jej ročná znáška je 280-320 vajec. Bola už aj vo vesmíre, kde kozmonautom slúžila ako alternatívny zdroj potravy. Najväčším producentom prepeličích vajec v Európe sú Francúzi – ročne ich skonzumujú až 60 miliónov.

Bližšie o tejto zdravej delikatese sme sa porozprávali s **MVDr. Tatiinou Chomovou**, majiteľkou rodinnej farmy v Panskom lese.

• **Mnohí obyvatelia Malej Idy budú možno prevrpení, že v našej obci sa nachádza farma špecializujúca sa na chov japonských prepelíc. Predstavte sa nám, prosím, na úvod.**

– Sme malá registrovaná rodinná farma. Chovu Prepelice japonskej sa venujeme v rámci hobby. Farmu sme zakladali s úmyslom produkovať vajcia a mäso pre potrebu našej rodiny a príbuzenstva v snahe o zdravšie stravovanie. Časom sa ukázalo, že časť produkcie vajec alebo prepeličieho mäsa môžeme ponúknuť aj iným, ktorí by mali záujem.

• **Kolko toho produkuje?**

– Celoročne chováme, liahneme a odchovávame cca 250 japonských prepelíc. Špecializujeme sa na chov ťažšieho typu Prepelice japonskej- tzv. Faraón, preto aj naše vajička sú väčšie ako u nosivého typu, o 30-50%. Priem. hmotnosť vajičok: 13-16 gramov (u bežného prep. vajca 9-11g). Prepeličky určené na mäso starostlivo vyberáme a vo veku 7 – 8 týždňov spracovávame na priame kuchynské použitie. Aby sme zaručili jeho čerstvosť a vysokú kvalitu, prepeličie mäso dodávame len na objednávku.

• **Čím ešte garantujete kvalitu?**

– V našom registrovanom chove Prepelice japonskej nepoužívame žiadne antibiotiká, rastové hormóny ani preventívne medikamenty. Naším prepeliciam poskytujeme výhradne certifikované krmivo z overených zdrojov, zoohygienu a životné podmienky podľa našich najlepších znalostí a profesionálnych skúseností.

• **A čo výskyt salmonelózy?**

– U Prepelice japonskej nebol doposiaľ popísaný výskyt salmonelózy. Vysvetľuje sa to tým, že va-

jíčko má pod škrupinou relatívne silnú kožovitú blanu s minimálnymi pórmami, čo bráni prieniku baktérie. Navyše, prepelica je vďaka svojej vysokej telesnej teplote (+42 °C) odolná voči infekciám. To umožňuje udržiavať chovy bez nutnosti očkovania a používania liečiv.

• **Aká je trvanlivosť prepeličích vajec?**

– Ich trvanlivosť pri uskladnení v chladničke je minimálne 30 dní, niektoré zdroje uvádzajú až 60 dní. Osobne takúto skúsenosť nemáme, u nás sa vajička nikdy tak dlho „neohrejú“.

• **Čomu pripisujete záujem o prepeličie vajička?**

– Záujem o prepeličie vajička je pre ich estetickú a chuťovú, ale aj **nutričnú hodnotu** a fakt, že obsahujú **minimálne množstvo cholesterolu**. Pre túto svoju vlastnosť, ako aj ďalšie nutričné ukazovatele, sa využívajú predovšetkým v **špeciálnych diétach** pre deti a dospelých, ktorí trpia rôznymi ochoreniami ako sú cukrovka, obezita, anémia, srdcovo-cievne choroby, kožné ochorenia, rôzne alergie, poruchy trávenia, poruchy potencie a ďalšie civilizačné ochorenia. Mimoriadnej obľube sa tešia **u športovcov** na budovanie svalovej hmoty a zvýšenie fyzického výkonu, ale aj v **kozmetike** na prípravu veľmi účinných pleťových masiek a vlasových zábalov.

• **Čím sú lepšie, než slepačie?**

– Napriek tomu, že prepeličie vajičko je 4-5x menšie ako slepačie vajce, je bohatšie na minerálne látky a vitamíny, obzvlášť vitamín A, B1 a B2, ale aj železo, horčík, fosfor a iné minerály a stopové prvky. Rovnako pre svoj obsah a pomer aminokyselín si prepeličie vajcia vyslúžili pozornosť mnohých vedeckých štúdií po celom svete.

• **Komu by ste prepeličie vajička zvlášť odporúčali?**

– Prepeličie vajička sú vďaka svojmu zloženiu a výnimočným vlastnostiam zvlášť vhodné pre deti s anémiou, alergiami, pre dospelých a seniorov s vysokým cholesterolom, pre tehotné a dojčiacie mamičky, pre diabetikov.

• **Ako chutia a aké je ich využitie v gastronómii?**

– Prepeličie vajička patria medzi najchutnejšie hydínové vajcia. Jedia sa varené, pečené, surové, vo forme praženice alebo omelety, výborné sú aj nakladané. Dokážete nimi úplne nahradiť slepačie vajcia. Chutia aj deťom, ktoré slepačie vajcia odmietajú. V našej domácnosti ich navyše bez obáv používame v surovom stave na výrobu mimoriadne chutnej majonézy, sladkého krému mascarpone, alebo tvarohových dezertov. Vďaka svojej neštandardnej veľkosti a neobvyklému pestrému sfarbeniu sú vítanou súčasťou a ozdobou šalátov a obložených mís.

• **Ako ich variť, pripravovať?**

– Vajička môžete upravovať podľa bežných receptúr ako slepačie vajce, len počítajte s množstevným pomerom 1: 4- 5. Doba varenia na tvrdo je max. 2 min. Na varenie sa hodia vajička, ktoré nie sú úplne čerstvé (aspoň 5-6 dňové), ľahšie sa z nich potom odlupuje škrupinka. Surové vajičko rozbijete ostrým nožom, chce to na začiatku trochu cviku, pretože prepeličie vajičko má pevnejšiu škrupinku, ako sme zvyknutí pri slepačích vajciach.

• **Dajú sa vajička a prepelice zakúpiť priamo u vás? Ponúkate predaj z dvora?**

– Áno, v prípade záujmu o odber vajičok, mäsa, ako aj o ďalšie informácie, nás neváhajte kontaktovať:

Japonské prepelice – Farma Malá Ida

MVDr. Tatiana Chomová

Tulipánová 445/5, Malá Ida

mobil: 0918 610 683

e-mail: tchomova96@gmail.com

Ďakujem za rozhovor. Verím, že sme ním prebudili záujem o zdravšie stravovanie a prajem vám, aby sa vašej nezvyčajnej farme aj naďalej darilo.

A. Ličková

☀ V SÝPKE GLÓRIA sa degustovali vína

V sobotu, 16. septembra 2017, sa záhrada pri dominante obce – krásne zrekonštruovanej dvestoročnej **Sýpke Gloria**, kvalitne pripravila na **Prvú degustáciu kvalitných španielskych a slovenských vín**.

Malá Ida sa tak stala prvou obcou na Slovensku, kde sa produkcia vinárstva **Aylés z oblasti Bodega Pago Ayles** predstavila záujemcom o kvalitné vína a navyše odborné výklady.

Aylés nie je len vinárstvo, ale je to presne vymedzené územie zvláštneho súžitia vína a prírody. Vinice sa nachádzajú pod prastarým vrcholom San Pedro a kúsok od ohromujúcej strže rieky Huerva. Miestna ílovito – vápenatá pôda

praje kvalitnému vínu. Vinárstvo ročne produkuje cca 500 000 fliaš červených, ružových a bielych vín doslova do celého sveta. V roku 2010 získalo **najvyššiu španielsku klasifikáciu – VINO DE PAGO** a vína pravidelne bodujú na me-

dzinárrodných súťažiach.

Vino de Pago je oficiálna značka jednej z najlepších kvalít vína v Španielsku. Skoro dvesto návštevníkov mohlo degustovať **Serendipiu Chardonnay Aylés** s prekrásnym kvetinovým buketom s tónmi tro-

pických druhov ovocia a vanilky, dámam chutilo aj **Aldeya Rosado Aylés** s intenzívnou vôňou malín, čerešní a fialky a so sviežim balzamikom. No a pánov úplne očaril **Immortalis Garnacha Aylés** – nádherné suché španielske víno s arómou lesných plodov a jemných korenín. **Aldeya Blanco** syta vôňa – zmes citrusov a ananásu sa výborne hodila aj **k španielskym syrom**, ktoré mohli návštevníci rovnako ochutnať vďaka obchodnému riaditeľovi tejto značky pánovi **Róbertovi Karáskovi**.

Zaujali ale aj vína zo Slovenska a degustovať sa dali aj úplné novinky i víťazné vína z prezentácií a súťaží v Paríži, Madride a Neapole. **Slovenské vína** zastrešovala vinotéka **In Vinnum z Banskej Bystrice** s jej majiteľom pánom **Petrom Mikušinom**.

Na akcii sa zúčastnili a odprezentovali svoju ponuku ručne zhotovených dekoratívnych predmetov i majiteľky kreatívneho obchodu **Dve sovy** z Malej Idy.

-jf-

☀ V mladosti v radosti, v starobe (v chorobe) na výletoch

Naši dôchodcovia sú výborným príkladom toho, že ľudové múdrosti dnes vždy neplatia. Namiesto bedákia nad chorobami, ktoré sa nevyhnú ľuďom v staršom veku, radšej si užívajú jeseň života.

* Bývalým členkám ženskej speváckej skupiny **Parádnice** to spevia rovnako zvučne, ako pred rokmi na Dargovskej ruži či na rôznych vystúpeniach v obci i v okolí. Presvedčili nás o tom na slávnostnom galavečere, konanom pri príležitosti Dni obce Malá Ida v júni tohto roku. Svoje hlasy spojili v spoločnej piesni so speváckmi mužskej speváckej skupiny **Bakšanske Parobci** z Kokšov Bakše. To bola paráda!

* Ženy naďalej ostávajú verné cvičeniu **pilates a severskej chôdzi** pod vedením pani **Tatiany Luberdovej**. (bližšie v článku na str. 25).

* V lete si nenechali ujsť už tradičný **zájazd na kúpalisko do Sárospataku v Maďarsku**. Dobré padlo vyhriať si trochu kosti a polebeďiť si vo vode. Domov sa vrátili príjemne oddýchnutí a zrelaxovaní.

* Najaktívnejší boli na jeseň. V sobotu, 30. septembra, sa vybrali spoločným autobusom na vi-

nobranie do Čerhova. Neprekážalo im vrátiť sa tam opäť po roku. Zaujímavý program a výborná atmosféra prilákajú na toto každoročné podujatie stovky ľudí. Keď sa k tomu pridá chutné jedlo v podobeemplínskych špecialít, vynikajúci burčiak a kvalitné vína z tokajskej oblasti, niet sa čo

čudovať. Každý si zo širokej ponuky vybral to, čo mu najviac vyhovovalo.

* Jeseň bola v plnom prúde, keď sa rozhodli vybrať sa na spoločný výlet. Za cieľ svojej cesty si zvolili známy **kaštieľ Betliar**. Výklad sprievodkyne na vysokej profesionálnej úrovni ich obohatil o nové poznatky a prehliadka prekrásneho

interiéru bola pastvou pre oči. Tou bola aj prechádzka zámockou záhradou, ktorá hýrila všetkými jesennými farbami. Skrátka, bol to ozajstny umelecký zážitok!

To ešte netušili, aký zážitok im pripraví **Ochtinská aragonitová jaskyňa**, ktorú navštívili v ten istý deň. Zdolali pri tom 104 schodov, ale stálo to za to. Obdivovali jedinečnú aragonitovú výzdobu. Pobyt v jaskyni mal tiež blahodarné účinky na dýchacie ústrojenstvo.

Potom už nasledovalo pozvanie od pani starostky na chutný spoločný obed v motoreste. Bol príjemnou bodkou za dňom plným zážitkov.

* Pozvanie od starostky na spoločné posedenie dostali naši dôchodcovia aj o týždeň neskôr. V hojnom počte zišli sa v tunajšom kultúrnom dome pri tradičnom podujatí **Október - mesiac úcty k starším**. Najskôr im v milom kultúrnom programe poďakovali ich vnúčatá (žiaci tunajšej MŠ a ZŠ) za lásku a starostlivosť, ktorou ich zahŕňajú. Potom nasledovalo pohostenie a voľná zábava pri príjemnej hudbe.

Pani starostke, **Jane Kallovej**, smeruje od nich **poďakovanie** za to, že na nich myslí, podporuje ich v činnosti a je im vždy nápomocná.

A. Ličková

☀ Kolko litrov krvi máš, tolko burčiaku by si mal vypiť

Je to už tretí rok, čo som sa mohla zúčastniť **vínej cesty** s našimi dôchodcami. Stalo sa tak v sobotu, 30. septembra 2017. Musím povedať, že je to naozaj úžasná akcia.

Aj keď sme boli druhý rok po sebe v **Čerhove**, stále je tam niečo nové; niečo, čo sme minule nestihli... Malé **tokajské pivničky** učupené v kopci sú neskutočne milé a očarujúce. Svojím spôsobom aj romantické. Ich majitelia, skutoční odborníci na vína, sú pohostinní a veľmi priateľskí. Aj keď pri

degustácií vína v pivničke nikoho nepoznáte, každý je milý a zhovorčivý. Áno, máte pravdu, ak si myslíte, že víno tomu trochu pomáha. Je to prirodzené, ale ak rozviaže jazyk a zblízuje ľudí, prečo nie?!

Naša skupina, medzi ktorými neboli len dôchodcovia, ale aj rodiny, skupiny priateľov alebo susedov, si vychutnávala **kopec dobrôt**, ktoré sa tam podávali. Boli to rôzne údené a grilované mäsa, ryby, sladké i slané pochutiny...

Najviac zo všetkého nám, prirodzene, chutil **burčiak**. Hovorí sa, že kolko litrov krvi máme, tolko burčiaku by sme mali vypiť. Samozrejme, že nie za jeden deň! Je to naozaj veľmi chutný a lahodný nápoj, plný vitamínov a minerálov.

Súčastou slávnosti je bohatý **kultúrny program**. Aj tento rok bol veľmi živý a pestrý. Vystúpenia jednotlivcov i skupín, krásna folklóra i moderná hudba dotvárali celkovú príjemnú atmosféru. Z účinkujúcich vo

mne zarezonovalo hlavne vystúpenie speváčky populárnych piesní **Márie Čirovej**.

Deň rýchlo ubehol a nás čakal návrat domov. Príjemne unavení, no nabití pozitívnou energiou a krásnymi zážitkami sme nasadli do spoločného autobusu. Už v tej chvíli sme vedeli, že na budúci rok sa tu chceme vrátiť znova. Ja osobne sa teším na nový program, degustačku vína a staronových priateľov.

H. Timko

Užitočnosť DHZ dokazujú naši hasiči viac skutkami než slovami

Dobrovoľný hasičský zbor patrí medzi najaktívnejšie organizácie v našej obci. Ani tento rok nezaháľal. Kde všade naši hasiči priložili ruku k dielu?

Ladová plocha

Zima v tomto roku bola naozaj tuhá. Nemohli sme sa sťažovať na slabé mrazy alebo málo snehu. Takúto zimu majú najradšej deti. Naši hasiči v spolupráci s pani starostkou **im splnili jeden dávnny sen**. Už niekoľko rokov si priali mať **klzisko**. Tak ho dostali. Nebolo veľmi veľké, ale stačilo na to, aby deti vytiahli korčule a namiesto vysedávania doma sa vyšantili na čerstvom vzduchu. Boli šťastné a ich rodičia tiež. Aj túto zimu sa posnažia vyplniť detské sny.

Základné školenie hasičov

V mesiaci **marec 2017** sa konalo **základné školenie členov DHZ**. Zúčastnilo sa ho 24 členov. Školenie vykonávala Odborná škola DPO Martin s lektorom pánom **Ing. Miroslavom Turčánikom**. Bol to prvý krok pre zásahovú činnosť hasičov a získanie odbornosti členov. Po náročných, no úspešne absolvovaných skúškach, im pani starostka, Jana Kallová, pripravila slávnostný obed. Bola to zaslužená odmena za preukázané vedomosti.

Veľkonočná diskotéka

K Veľkej noci patrí nielen tradičná oblievačka a veľkonočné jedlá, ale aj dobrá zábava. O tú sa na veľkonočnú nedeľu, **16.4.**, postarali naši **hasiči**. Práve oni zorganizovali veľkonočnú **NEW&OLDIES PARTY DISCO**. **Dídžej B.B.** mixoval hudobné novinky s časom overenými hitmi až do rána. Prečo nie, keď bolo pre koho. Zabaviť sa a zatancovať si prišli nielen domáci, ale aj ľudia z okolitých obcí.

Brigáda na potoku

Niektorí členovia DHZ sa **29. 4. 2017** zúčastnili **netradičnej brigády**, ktorú zorganizoval **pán Ivan Nagy ml.**, pod záštitou **Rybárskeho zväzu v Košiciach**. Ich **hlavnou úlohou** bola **výstavba malých priečných stupňov - kaskád**, ktoré majú veľký význam pre pstruhy nachádzajúce sa v našom potoku Ida. Viacero o tom prinášame v samostatnom článku na strane 5.

Stavanie mája

Dňa **30. apríla 2017** sa v našej obci uskutočnila tradičná oslava príchodu jari - **Stavanie mája**.

Úloha najsť vhodný objekt, priviezť ho do obce a vztýčiť ho, už tradične pripadla členom DHZ. **Naši hasiči sa jej aj tento rok zhostili na výbornú**. I keď im počasie veľmi neprialo, **vyše 15 metrov vysoký máj** sa na niekoľko týždňov stal ozdobou dediny.

Napriek zime a vetru vládla dobrá nálada. Pričinila sa o ňu domáca spevácka skupina **„Beťarečky“**. Jej členky za tradičného spevu slávnostne ozdobili veniec farebnými stuhami a pripevnili naňho fľašu. Ako hosť k nám zavítala spevácka skupina **„Šačanka“** zo Šace.

(Folklórna skupina **Šačanka** vznikla v roku **1983** ako osobitná ženská skupina. Založili ju ženy, ktoré prišli do VSŽ za prácou a doteraz tu bývajú. V roku **2003** medzi ženy **prišli aj muži Šačane a deti Malé Šačančare**. Spolu sa snažia **rozvíjať ľudové tradície a zvyky**. Nacvičili Šačanskú svadbu, Večarky a mnohé iné projekty. Vydali tiež **CD** pod názvom **Tak špiva Šačanka.**)

Dni obce

Členovia DHZ boli veľmi nápomocní pri príprave a organizácii Dni obce. Ich zásluhou boli v sobotu pre prítomných divákov nachystané lavice, stoly, stany, nafukovací skákací hrad pre deti... Čo sa v sobotu postavilo, ďalší deň sa muselo zložiť, odložiť, vrátiť majiteľom. O to všetko sa naši hasiči dobre postarali.

A nielen to. Z vlastnej iniciatívy zorganizovali v sobotu dopoludnia **súťaž s historickou striekačkou**, ktorej sa zúčastnili tímy DHZ z Rudohoria. Druhou aktivitou bol **požiarny útok**, v ktorom „účinkovali“ naše mladé hasičky, ženy i muži. Do tretice, hlavne pre deti, pripravili tradičnú **penovú show**.

Rozlúčka s letom

Koniec augusta patrí už tradične **rozlúčke s letom** a spomienkovej **vatre pri príležitosti SNP**. Kto

iný by ju lepšie pripravil ako **naši hasiči**?! Zabezpečiť dostatok kvalitného dreva nie je vôbec jednoduchá záležitosť. Najťažšie bolo priviezť ho, nakoľko stará avia vypovedala poslušnosť. Ako sa hovorí: **„Koniec dobrý, všetko dobré.“** Platilo to aj v tomto prípade. Veliteľ útvaru, **Ivan Nagy**, na výzvu pani starostky vatra spolu s ňou a s ostatnými nastúpenými členmi DHZ slávnostne zapálil. Bola vysoká, iskry aj kvôli vetru, lietali na všetky strany, takže preventívne, pre lepšiu bezpečnosť, bol potrebný aj malý hasičský zásah. Horela dlho do noci.

Popri tom **dídžej B. B.** rozprúdil dobrú náladu. Ako prvé sa roztancovali deti, k nim sa postupne pridali aj dospelí. Pre deti hasiči nafúkali aj obľúbený **skákací hrad** a pripravili **malé ohnisko**, na ktorom si malí i veľkí mohli **opekať špekačky**. Tie zabezpečila **pani starostka s pani Timko**. Chutili výborne.

Vianočný stromček

Už tretí rok sa obyvatelia obce tešia na spoločné rozsvetovanie vianočného stromčeka pred predajňou Agromilku. Toto milé podujatie je spojené s Mikulášskym posedením pre deti v kultúrnom dome. Vybrať, doviesť a postaviť vianočný strom (-ček) – to je úloha pre našich hasičov. Aj tento rok sa s touto náročnou úlohou statočne a úspešne popasovali. Vďaka nim sa rozsvietili nielen farebné svetielka na stromčeku, ale aj detské očká, keď prvýkrát zažiaril v celej svojej kráse. Odmenu im bol spontánny potlesk všetkých prítomných divákov.

Čo dodať na záver?

Hádam – **ďakujeme, milí hasiči a hasičky**. Buďte aj naďalej takíto aktívni a robte dobré meno našej obci.

A. Ličková

Úspech našich futbalistov - nečakaný postup do IV. ligy skupiny juh

Rozhovor z predsedom futbalového klubu TJ Družstevník Malá Ida pánom Františkom Ferkom

• Ako ste sa dozvedeli o postupe?

– Po ukončení sezóny 2016/2017 v V. lige, kde sme skončili na 3. mieste, nás oslovili, či chceme hrať 4. ligu, pretože niektoré mužstvá zo súťaže vypadli. Hneď som zvolal výbor a informoval ich o ponuke. Všetci mali radosť a boli za.

• Aké sú podmienky v Malej Ide?

– Podľa môjho názoru sú podmienky veľmi dobré. Pokojne by sa tu mohla hrať aj 2. liga.

• Je na súťaž dobrý káder?

– Máme 20 hráčov. Po sezóne prišiel Adrián Janočko, Martin Zíma a Attila Bálint. Stavíme však predovšetkým na vlastných odchovancoch. 12 hráčov je z Malej Idy. Pracujeme aj s mládežou a výsledok je vidieť.

• Aké umiestnenie by vás potešilo?

– Keďže sme nováčikmi, tak umiestnenie do 7. miesta by bolo pre nás veľkým úspechom.

• Dôležité sú aj financie. Aká je situácia v tomto smere?

– S financiami nám výrazne pomáha obec. Máme podporu pani starostky i obecného zastupiteľstva, za čo sme veľmi vďační. Tiež podpora zo strany sponzorov je veľká. Ďakujeme BP Steel-u, Kameňolomu Hostovce, Stoppingu, Železničným stavbám, Výrobe čerpadiel.

Ďakujem za rozhovor a prajem úspešnú sezónu.

Gerhard Ballasch

– Po jesennej časti sa cieľ nepodarilo splniť, skončili sme na 13. mieste zo 16., ale ešte je pred nami jarná časť súťaže a mužstvo určite zabojuje. Držme palce našim futbalistom!

Albert Rusnák mladší je odchovanec košického futbalu. Futbalovo rástol vo výchýrenej akademii Manchestru City. Holandskú Eredivisie po pôsobení v Cambuure a Groningene v januári tohto roku vymenil za americkú Major League Soccer. V aktuálnom ročníku je v nej jediným slovenským futbalistom. Na tri roky sa upísal klubu Real Salt Lake. Američania ho angažovali ako

Aj v Malej Ide máme futbalové vzory

– slovenský futbalový reprezentant Albert Rusnák

náhradu za kľúčového hráča mužstva, Argentínčana Javiera Moralesa, ktorý zamieril do Dallasu. Technicky dobre vybavený krídelník či ofenzívny stredopoliar výrazne prispieva k víťazstvám svojho tímu. Slová obdivu adresoval Rusnákovi aj domáci tréner Mike Petke. „Albert je typ hráča, ktorý vidí hru 2 či 3 sekundy skôr ako ostatní. Preto je taký dôležitý. Keď sa k nemu pridajú ďalší hráči, je radosť sa na našu hru pozerat. Albert tieto veci ovláda, pretože je špeciálny hráč.“

Albert Rusnák je tiež mládežníckym reprezentantom Slovenska, nastupoval v kategóriách U18, U19 a U21. V drese reprezentatívnej dvadsaťjednotky sa výraznou mierou pričinil o postup Slovenska na júnový šampionát tejto vekovej kategórie v Poľsku. V kvalifikácii ME 2017 nastúpil na všetkých osem duelov a strelil tri góly. Tréner Pavel

Hapal ho zaradil v júni 2017 do 23 člennej nominácie.

V októbri 2016 ho tréner Ján Kozák prvýkrát nominoval do A-mužstva slovenskej reprezentácie. V seniorskom áčku debutoval v novembrovom prípravnom zápase vo Viedni proti domácejmu Rakúsku. Počas ostatných mesiacov sa pravi-

delne objavuje v nominácii trénera A-tímu SR Jána Kozáka. Na konte má niekoľko úspešných štartov v seniorskej reprezentácii.

Skrátka, je v kurze a my sme hrdí, že je „maloidčan“. Môže byť dobrým príkladom a vzorom pre našich futbalistov. Čo poviete?

Gerhard Ballasch

Albert mladší s mamou a otcom, tiež bývalým futbalistom

Albert mladší s mamou, otcom a bratom
Foto: archív A. R.

Major League Soccer (MLS) je profesionálna futbalová liga mužov, schválená Americkým futbalom. Predstavuje najvyššiu úroveň športu a jednu z najdôležitejších profesionálnych športových líg v Spojených štátoch a Kanade. Liga sa skladá z 22 tímov - 19 v USA a 3 v Kanade. Pravidelná sezóna MLS trvá od marca do októbra, pričom každý tím hrá 34 zápasov. Major League Soccer bola založená v roku 1993 ako súčasť úspešnej ponuky Spojených štátov na usporiadanie Svetového pohára FIFA v roku 1994. Centrála MLS sa nachádza v New Yorku .

In.: https://en.wikipedia.org/wiki/Major_League_Soccer

Ultramaratónec, Slavomír Lindvai, znovu dokázal, že slovné spojenie „nedá sa“ preňho neexistuje.

Zvítazil nad chorobou i v ultrabežeckých pretekoch na 24 hodín v Aucklande

Pre dlhoročného slovenského reprezentanta v ultramaratóne, obyvateľa našej obce, **Slavomíra Lindvaia**, mali byť tohtoročným vrcholom sezóny **12. Majstrovstvá sveta v behu na 24 hodín v Belfaste 1. – 2. júla a Medzinárodné majstrovstvá Nového Zélandu v behu na 24 hodín 7.- 8. októbra Aucklande.**

Belfast musel vynechať, a tak všetku snahu a úsilie zameral na Majstrovstvá Nového Zélandu. O svojej príprave, plánoch, vyhlídkach i nepredvídaných okolnostiach ochotne porozprával.

• Prečo sa Belfast nekonal?

– Tento rok som mal v pláne absolvovať obe spomínané podujatia. S prípravou som začal tradične od 1. 1. 2017 objemovými dávkami. Koncom apríla som však začal pociťovať v ľavom kolene slabšiu bolesť. Preto som musel poľaviť z tréningového nasadenia. Bolesť ale pretrvávala. Kvôli tomu som celý máj a polovicu júna odtrénoval len polovicu z tréningového plánu. Keďže termín svetového šampiónátu sa nezadržateľne blížil, po zrelom uvážení som usúdil, že nie som 100% pripravený, preto na týchto majstrovstvách radšej nebudem štartovať.

• Ako to prijali v asociácii?

– Svoje rozhodnutie som tlmočil prezidentovi Slovenskej asociácie ultrabežcov **Mariánovi Michalíkovi**. Súhlasil s tým, že sa radšej poriadne pripravím na 24-hodinovku v Aucklande.

• Koleno sa dalo do poriadku?

– Druhú polovicu júna som vypustil tréningy, dával som sa zdravotne do poriadku a oddychoval. Bolesť ustala a od 1. 7. som znovu začal s tréningovým dřílom.

• Tešil si sa na Nový Zéland?

– Bežať preteky v Austrálii alebo na Novom Zélande bolo vždy mojim snom. Práve tento kontinent mi chýbal do zbierky, aby som mal precestovaný prakticky celý svet. Aj preto boli tieto majstrovstvá pre mňa veľkou výzvou.

• Na to, aby si sa mohol zúčastňovať takýchto medzinárodných súťaží treba mať nielen dobré zdravie a kondíciu, ale aj financie. Bolo ťažké ich získať?

– Už začiatkom tohto roka, pri plánovaní tejto sezóny, mi bolo jasné, že to bude jednoznačne finančne najnákladnejšia bežecká akcia, na ktorej sa za štrnásť rokov mojej bežeckej kariéry zúčastním. Za to, že sa jej mohol zúčastniť, som vďačný svojim dlhoročným podporovateľom, a to **Jánovi Andrášovi** a jeho firme **Titus**, manažérovi **Michalovi Serečimovi** a **Vladimírovi Molčanovi**. Nezištne mi na túto súťaž finančne prispeli aj obyvatelia našej obce, a to **Ladislav „Ati“ Beluščák** a **František Konečný**. Taktiež musím vyzdvihnúť svojho zamestnávateľa **PHaB Košice** na čele s **riaditeľom Petrom Hoffmanom**, ktorý mi nastavil podmienky v práci tak, aby som sa mohol v pokoji pripravovať. Pomoc všetkých menovaných si nesmierne vážim a patrí im moje veľké „ĎAKUJEM“.

• Kto s tebou cestoval?

– Môj tím nebol veľký. Sú však ľudia, bez ktorých by som sa nezaobišiel. Spolu so mnou odcestovali **masér Elo Kriller** a **Adam Horváth**, ktorý mal na starosti **občerstvovací servis**. Boli pre mňa veľkou fyzickou i psychickou oporou.

• Aká bola cesta? Prekonať osemnásťtisíc kilometrov býva náročné.

– Cesta z Košíc do Aucklandu trvala 60 hodín, pričom sme prestupovali v Budapešti, Dubaji, Kuala Lumpur a Gold Coast. Na miesto pretekov sme dorazili vo štvrtok večer. Bolo to náročné a vyžiadalo si to svoju daň v podobe choroby. Pravdepodobne z klímy z lietadla som už počas cesty začal pociťovať bolesti hrdla a hlavy.

• Zlepšilo sa to po prilete?

– Naopak. Z piatka na sobotu choroba naplno prepukla. O tretej nad ránom pred pretekmi som sa zobudil celý spotený, s bolesťou hrdla i hlavy a zvýšenou teplotou.

• Ako si riešil túto situáciu?

– Po porade so svojim tímom som bol na 90% rozhodnutý, že na preteky nenastúpim. Napokon však zvítazilo zvyšných 10% v podobe výčitiek svedomia, že sklame svojich podporovateľov. Rozhodol som sa do toho ísť s tým, že ak to bude vzhľadom k môjmu zdravotnému stavu nevyhnutné, odstúpim počas pretekov.

• Aké boli podmienky na trati?

– Podmienky na trati neboli vôbec ideálne. Zatiaľ čo minulý rok v Chile som zápasil s obrovskými horúčavami, tento krát počas celej 24-hodinovky lialo ako z krhly a fúkal silný, chladný vietor. Navyše sme počas celých pretekov krúžili po 400 metrovom okruhu, čo bolo náročné na psychiku.

• Akú taktiku si zvolil?

– Začal som veľmi opatrne a pomaly, bez nejakých ambícií. Často krát som sa prezliekal do suchého. Svoje šatstvo mi dokonca poskytli aj členovia tímu. Postupne viacerí súperii začali mať problémy kvôli počasiu. Ja som pokračoval svojím tempom, až som sa po 18 hodinách prepracoval na druhú pozíciu. Videl som, že vedúci pretekár začína mať obrovské problémy. Môj zdravotný stav sa naopak, zázračne začal zlepšovať. Asi som počas behu vypotil všetko zlé. Päť hodín pred koncom som sa dostal do vedenia a získal som päť kilometrový náskok, ktorý sa mi podarilo udržať až do konca.

• Srdečne blahoželám k víťazstvu. Spomedzi tridsiatky ultramaratóncoz zo štyroch štátov si výkonom 193 kilometrov a 600 metrov zvítazil nielen v pretekoch, ale aj nad sebou samým a neprajnou chorobou. Čo si pociťoval, keď si dorazil do cieľa?

– V prvom rade som bol nesmierne šťastný, že to mám v zdraví za sebou. To, že som aj vyhral, bol krásny bonus. Utvrdil som sa v tom, že keď sa chce, všetko sa dá a železná vôľa všetko zdoľá. Prírodzene, bez podpory môjho tímu by som to nedosiahol. Základom boli masáže a neustály prísun tekutín. Vzhľadom na veľmi zlé počasie som tiež musel často

meniť oblečenie. V Eloví a Adamovi som mal navyše psychickú podporu, čo bolo nie menej dôležité. Som im za všetko veľmi vďačný.

• Boli tieto preteky pre teba splnením sna?

– Áno, ale je mi trochu ľúto, že som ich neabsolvoval v plnom zdraví. Predchádzala im tvrdá príprava a som si na sto percent istý, že pri plnom zdraví by som bol výrazne prekročil hranicu 200 zabehnutých kilometrov.

• Chápeš, že bežec ako ty, ktorý má na svojom konte legendárny 246-kilometrový Spartathlon, má vysoko postavenú latku, no aj tak to bol z tvojej strany obdivuhodný výkon. Viem, že tam boli zdraví bežci, ktorí kolabovali, iní sa už doslova plazili po zemi a posledné hodiny už len odchodili.

– Z hľadiska náročnosti to boli moje najnáročnejšie preteky. Na Spartathlone či v Čile som bol totiž zdravý. V tomto prípade som sa na okruhu naozaj vytrápil.

• Ako ste oslávili toto cenné víťazstvo?

– Ak si niekto myslí, že sme oslavovali ako „správni Slováci“, tak ho sklame. Žiadna oslava nebola. Každý z nás si chcel po pretekoch hlavne pospať. Byť hore 24 hodín bolo náročné nielen pre mňa, ale aj pre chlapcov z tímu. Tí nespali spolu so mnou.

• Mali ste po pretekoch možnosť obdivovať krásy a zaujímavosti Nového Zélandu?

– Prvé dni na Novom Zélande boli vzhľadom na chorobu galejami. Neskôr sa to však zlepšilo a tou-to cestou by som sa chcel poďakovať pani **Kataríne Kožejovej**, ktorá pochádza zo Šemše, ale posledných pätnásť rokov žije v Aucklande. Veľmi nám pomohla a poukazovala nám viaceré krásne miesta. Vďaka nej sme videli celý ostrov a bol to veľký zážitok.

• Aké sú tvoje najbližšie plány?

– V tejto chvíli nemyslím na ďalšie preteky. Ako sa však poznám, s podporou priateľov sa po istom čase začnem pripravovať na ďalšie výzvy.

Ďakujem za rozhovor a prajem ešte veľa šťastne zabehnutých kilometrov.

Zhovárala sa: A. Ličková

Beh údolím Idy dopadol na jednotku

Mestská časť Košice-Šaca a obec Malá Ida zorganizovali v nedeľu 30. júla 2017 XVII. ročník súťaže Beh údolím Idy

142 zúčastnených bežcov zo Slovenska, Maďarska a Ukrajiny sa mohlo rozhodnúť pre trať dlhú 10 000 metrov s obrátkou v Malej Ide alebo sa mohli zapojiť do amatérskeho behu na pamiatku prvého organizátora pretekov - **Memoriálu Ondreja Sotáka**. Beh pre zdravie a kondíciu je určený pre začínajúcich alebo príležitostných bežcov od 12 rokov. Dĺžka trate je 2 500 metrov.

Našu obec reprezentovali bežec **Rudolf Dzureň st.**, ktorý vo svojej kategórii dobehol na peknom **9. mieste** s časom **0:46:38**. Patrí mu moje poďakovanie rovnako ako aj všetkým sponzorom, dobrovoľníkom a pracovníkom obecného úradu, ktorí boli nápomocní pri organizovaní tohto podujatia. Aj ich zásluhou dopadlo všetko na výbornú.

Jana Kallová

Aktivity v našej materskej škole

Žiaci druhej triedy absolvovali **rýchlokurz prvej pomoci**. Nikdy nevieme, kedy sa nám niečo stane alebo niekomu v našom okolí. Preto je potrebné už od útleho veku

deťom vstúpiť o tom aspoň základné informácie.

16. 11. 2017 sa naši žiaci druhej triedy a tretej triedy zúčastnili **viacboja** v Moldave nad Bodvou.

Boli veľmi úspešní. Umiestnili sa celkovo na **1. mieste**, k čomu im srdečne blahoželáme.

Počas jesenných dní naši najmenší zrealizovali **jesenné tvorivé dielne**. Na pomoc si prizvali rodičov aj starých rodičov, ktorí im s radosťou prišli pomôcť. Patrí im

za to poďakovanie. **Poďakovanie patrí aj pani starostke**, ktorá takéto akcie podporuje. Našla si čas a detičky potešila nielen svojou prítomnosťou, ale aj sladkou odmenou. Popoludnie sa vydarilo na jednotku s hviezdičkou.

kolektív MŠ

Naša obec v médiách

Naša obec sa aj v roku 2017 niekoľkokrát ocitla v médiách. Na fašiangové popoludnie zavítal **pán Ján Kondor z Rádia Regina Košice**. So svojím mikrofónom vypovedal prítomných hostí. Relácia bola následne odvysielaná vo februári 2017.

18. júna 2017 o 11.00 hod. ste si mohli vypočuť na **Rádiu Regina Košice** rozhlasovú reláciu **Zvony nad krajinou**. Redaktor **Ján Kondor** a redaktorka **Jana Pataraková** vypovedali našich spoluobčanov, vyzdvihli ich činnosť v obci a taktiež predstavili všetko zaujímavé, čo v našej Malej Ide máme. Bolo toho tak veľa, že doteraz nahrané rozhovory si môžete vypočuť priebežne v rôznych reláciách na Rádiu Regina.

V týždni od **20. 11. 2017 do 24. 11. 2017** vysiela **Východoslovenská**

televízia reláciu **Na koberci**, kde **pani starostka PaedDr. Jana Kallová** bližšie predstavila našu obec.

V súčasnej dobe si môžete v médiách vypočuť aj najhranejší singel **LÚČ** od nášho rodáka **Tomáša Buranovského (BuranoWski)**. Rozhovor s ním si budete môcť prečítať v nasledujúcom čísle našich novín.

Od vydania posledného singla - **Sám sebou** - v januári tohto roka, **Tomáš Buranovský** na sebe intenzívne pracoval. V chytľavej novinke **Lúč** očaril fanúšikov romantických vyznaní najmä príjemným textom, ktorý dokonca miestami vyznieva ako manželský sľub. Videoklip rozpráva príbeh lásky dvoch mladých ľudí s bežnými problémami, v ktorom sa nájdú mnohí z divákov. Námet, scenár, strih a réžiu videoklipu má na svedomí **Laco Rychtárík**. Na konečnej podobe videoklipu sa podieľali aj ďalší kvalitní hudobníci ako **Peter Riava**, či **Peter Bič**, ktorí sú producentmi singla.

☀ Druhá kočíková tour rozšírila našim najmenším a ich mamičkám očká

Dňa 1. júna, pri príležitosti Dňa detí, zorganizovala naša obec 2. ročník kočíkovej tour pre našich najmenších a ich mamičky. Oteckovia sa „zatiaľ“ do tejto akcie nezapojili. Možno to bude tým, že sa konala v dopoludňajších hodinách, kedy sú väčšinou v práci.

Zraz bol pred obecnou knižnicou, kde ich milo privítali **pani Helena Timko** a **pani starostka Janka Kallová**. Najmenší dorazili s mamičkami v kočíkoch, starší sa dopravili na bicykloch, motorkách, kolobežkách či rôznych odrážadlách. Čakal ich veselý exteriér vyzdobený balónmi a sladké odmeny. Tie však **viac ako 20 zúčastnených detí a ich mamičiek** dostali až po absolvovaní vytýčeného „tour okruhu“. Nešlo o to, kto dôjde prvý do cieľa, ale skôr o príjemne spoločne strávený čas a zábavu. Tento cieľ sa naplnil. Navyše, po absolvovaní povinného **kolečka Tour de Malá**

Ida, dostalo každé dieťa **diplom a sladkosť**.

Rozžiarené detské oči a šťastný úsmev na perách bol tou najlepšou odmenou pre všetkých

zúčastnených i organizátorov a bol peknou bodkou za vydatým podujatím.

Helena Timko

☀ Velkonočný mix volejbalový turnaj 2017

priniesol napätie na palubovke aj dobrú náladu mimo nej

Dňa 29. 4. 2017 sa v telocvični Základnej školy Malá Ida uskutočnil 2. ročník volejbalového mix turnaja o pohár starostky obce Malá Ida za účasti piatich družstiev:

Fatima star - KE, Sršne - Košice, Vikingovia Košice, Účastníci zájazdu KE a domáce družstvo Malej Idy.

Turnaj nadväzoval na predchádzajúce dva ročníky. Ročník 2017 bol zložený z troch nových družstiev, jedného staronového a skalného domáceho tímu. Nové tímy tento rok znížili vekový priemer turnaja a obohatili ho svojou dravosťou, pohybom a túžbou po víťazstvách.

Ani tímy s vyšším vekovým priemerom sa nenechali zahanbiť a svoj hendikep kompenzovali skúsenosťami a vytrvalosťou. Zmiešané družstvá 4+2 (muži/ženy) hrali systémom kaž-

dý s každým. Odohralo sa desať zápasov. Vylúčenie prinieslo, že v predposlednom zápase sa bojovalo o tretie miesto medzi družstvami Fatima star - Sršne, v ktorom mali navrch **hráči družstva Sršnou a obsadili bronzové stupienky**. Vyvrcholenie priniesol posledný zápas medzi družstvami **Malá Ida - Účastníci zájazdu**, kde úspech slávila zohranosť a hodiny tréningu **domácich**, ktorí si zaslúžene vybojovali **prvé miesto**. Konečné **piate miesto** obsadilo

družstvo Vikingov, ktorí zatiaľ naberajú turnajové skúsenosti.

Turnaj sa niesol vo výbornej športovej atmosfére, bojovalo sa o každý bod. Odmenou bolo to, že nik neodišiel naprázdno a odniesol si spomienkovú trofej na turnaj. O trofeje sa postarala **pani starostka PaedDr. Jana Kallová**, za čo jej ďakujeme, rovnako ako aj za podporu športu v obci vôbec. Taktiež ďakujeme všetkým účastníkom turnaja, ktorí sa postarali o napä-

tie na palubovke a dobrú náladu mimo nej.

Zloženie víťazného družstva Malá Ida: M. Konečná, M. Čižmárová, M. Hasaralejková, P. Cirbus, M. Mačina, M. Fridmanský, J. Biroš

Rád by som spomenul a zároveň sa **podakoval** všetkým našim maloidianskym amatérskym volejbalistom, ktorí sa už od roku 2010 stretávajú a trénujú pre potešenie, radosť z pohybu a prezentáciu obce na volejbalových mix turnajoch. Menovite **Monike Čižmárovej, Monike Konečnej, Marike Hasaralejkovej, Milene Beluščákovej, Milošovi Mačingovi, Patrikovi Cirbusovi, Martinovi Fridmanskému, Františkovi Konečnému, Jozefovi Birošovi, Miroslavovi Moščovičovi, Ladislavovi Beluščákovi, Danielovi Beluščákovi, Vincovi Kozákov, Filipovi Molčákovi, Martinovi Vargovi, Róbertovi Tóthovi**.

Dobré meno sme si urobili na **Mikulášskom turnaji**, ktorý sa konal **10. 12. 2016** v Košiciach pod záštitou CVČ Orgovánová 5 KE, kde sme spomedzi piatich účastníkov obsadili **3. miesto**.

Ešte lepšie sa nám darilo na druhom ročníku turnaja na **Lajoške - Predná holica**, konaného **29. 7. 2017**, kde **sme vyhrali turnaj** spomedzi štyroch účastníkov.

Tieto aktivity a prezentáciu obce robíme vo svojom voľnom čase a z vlastných prostriedkov.

Braňo Janitor

☀ Cvičte s nami alebo v zdravom tele zdravý duch

Dňa **14. 6. 2017** sa pod záštitou Slovenského olympijského výboru a Olympijského klubu Košice uskutočnila **olympiáda senioriek**, ktoré sú zapojené do projektu „**Vytrčme za rovinu**“.

Naše seniorky opäť raz ukázali, že vitalita sa nemeria iba vekom. Aj vo vyššom veku môže byť človek

aktívny a vo fit forme. Tú môžu našim seniorkám závidieť aj omnoho mladšie dámy.

Chcete sa aj vy cítiť lepšie a byť vo forme? Príďte si s nami zacvičiť **pilates**. O aké cvičenie ide? Obávajú sa, či je pre vás vhodné? Cvičenie je zamerané na vyrovnanie svalových disbalancií nerovnáhy medzi preťa-

ženými a ochabnutými svalovými skupinami. Svalová nerovnováha je hlavnou príčinou bolesti chrbtice. Cvičenie kladie dôraz na správne dýchanie, zapojenie svalov brušnej steny a panvového dna. Vhodné je takmer pre každého.

Všetci starí i noví členovia, seniori aj invalidi, sú srdečne vítaní **každú**

strediu o 9:15 hod. v Klube mladých. Okrem športového oblečenia a chuti si zacvičiť, je potrebné doniesť si so sebou karimatku. Súčasťou cvičenia je aj pravidelná vychádzka - severská chôdza „**Nordic walking**“.

Neváhajte a pridajte sa k nám!
Tatiana Luberdová

☀ Osemsmerovka

V osemsmerovke je ukrytých 21 nižšie uvedených názvov. Nájdite ich a vyškrtnajte. Zvyšných 25 nevyškrtnaných písmen vám dá odpoveď, čo dané názvy označujú

*	Č	*	A	L'	D	U	R	F	U	*	A	*	S	E
K	*	P	M	T	Y	N	I	T	A	R	K	M	L	U
E	A	I	O	H	V	P	O	D	H	O	R	O	U	K
I	K	M	K	D	E	I	*	M	A	*	P	C	L	N
L	O	O	E	*	K	Ď	N	*	*	É	*	N	*	Y
B	D	I	R	N	Ň	O	V	I	T	D	L	E	E	L
O	L	Ú	E	Í	Č	I	L	Ā	Č	I	A	V	C	M
R	H	A	B	N	Š	Í	L	I	R	K	Z	A	I	I
H	É	S	A	R	K	Z	K	*	E	K	Y	T	L	R
I	E	H	Z	O	A	*	CH	*	*	S	Y	S	P	P
R	O	*	S	T	A	V	E	N	Č	Í	K	D	E	T
P	R	E	P	I	S	K	A	Y	CH	R	V	O	T	Ā
*	R	A	E	L	O	P	É	K	S	N	A	P	M	*

Široké, Pri mlynku, Panské pole, U Frudla, Repiska, Stavenčík, Teplice, Pod Stavencom, Lazy, Kratiny, Pod horou, Kamenčík, Viničky, Heďváry, Dúbrava, Vrchy, Pod kolieskom, Zlaté pole, Pri hrobli, Za berekom, Dlhé

Tajnička:

.....

.....

.....

.....

.....

Zostavila: Helena Hilovská

☀ Hubová polievka

**recept na Vianoce
podľa pani Olgy Birošovej**

Na 15 litrov polievky potrebujeme:

huby (najlepšie dubáky), 4 ks masox, 2 ks slepačí bujón, „jušku“, t. j. šťavu z kyslej kapusty, lyžicu masi, 3 PL hladkej múky, soľ, mleté čierne korenie, mletú papriku, vegetu, gulatozmnú ryžu (najlepšie Bask)

Huby (toho roku ich bolo požehnané) naložíme deň pred varením do vlažnej vody. Na druhý deň ich premyjeme a dáme variť do 10 litrov vody. Pridáme 4 ks masoxu a 2 ks slepačieho bujónu. Spolu varíme asi pol hodiny.

Medzitým do ďalšieho hrnca dáme variť „jušku“, šťavu z kyslej kapusty, (najlepšie vlastnej, dobre dochutenej) asi 1,5 litra. Varíme len mierne, precedíme a vlejeme do húb.

Príprava zápražky:

Kopcovitú lyžicu masi, 3 lyžice hladkej múky, mleté čierne korenie, mletú papriku jemne ošmahneme na panvici alebo v hrnci. Pozor, konečná zápražka nesmie byť veľmi tmavá! Zmiešame to s vodou z húb, vlejeme a povaríme spolu.

Na záver premyjeme, scedíme a pridáme do hrnca asi desať hrstí gulatozrnnej ryže, ktorú varíme cca 9–10 minút, kým nezmäkne. Na záver dochutíme vegetou, soľou, korením. **Dobru chuť!**

Názov: NOVIN(k)Y Malej Idy

Podtitul: Občasník obce Malá Ida

Vydavateľ: Obec Malá Ida, Hlavná 11, 044 20 Malá Ida;

tel./fax: +421 55/6970110; e-mail: obecmalaida@stonline.sk; IČO: 00324426

Periodicita: občasník

Šéfredaktor: Mgr. Alžbeta Ličková

Red. rada: PaedDr. Jana Kallová, Mgr. Alžbeta Ličková, Ing. Gerhard Ballasch

Evidenčné číslo MK SR: EV 5256/15

ISSN 2453-7179

Grafické úprava a tlač: Print4U, s. r. o., Košice

Náklad: 550 kusov

Redakcia si vyhradzuje právo na formálnu, jazykovú a štylistickú úpravu príspevkov. Názory prezentované v obsahu článkov prispievateľov sa nemusia stotožňovať s názormi, stanoviskami a postojmi redakčnej rady.

**Pozývame Vás
na spoločné privítanie**

NOVÉHO ROKU

2018,

**ktoré sa uskutoční
v pondelok 1. januára 2018 o 16.00 hod.
na futbalovom ihrisku v Malej Ide.**

**Môžete sa tešiť na:
starostkin punč, ohňostroj, novoročné koledy . . .**

Pozývame Vás

na druhú plesovú zábavu,

**ktorá sa uskutoční
dňa 2. februára 2018
o 19:30 hod.**

v Kultúrnom dome v Malej Ide.

Do tanca hrá skupina FAMILY.

Bližšie informácie na tel. čísle: 0911 895 353

Pripravený je zaujímavý
kultúrny program, poľovnícke
špeciality a iné dobroty

Cena vstupenky
20 €

Tešíme sa na Vás!

